

BIBLIOGRAFIE

OVER DE MONGO

DOOR

E. P. A. DE ROP, M. S. G.

LICENTIAAT IN DE AFRIKAANSE LINGUISTIEK
LICENTIAAT IN DE AFRIKAANSE ETNOLOGIE

Les ouvrages religieux sont cités dans l'ordre suivant : catéchismes, livres de prières, Histoire Sainte, Ancien Testament, Nouveau Testament, biographies, livres de chant. Les livres scolaires suivent l'ordre suivant : livres de lecture, grammaires, livres de calcul, français, géographie, histoire, hygiène, savoir-vivre, livres de chant.

Pour chaque livre, nous indiquons l'auteur ou le traducteur s'il nous est connu. Quand l'auteur est cité entre parenthèses dans la bibliographie, il n'est pas mentionné dans le titre. Nous indiquons le titre du livre, après quoi, entre parenthèses, la traduction ou son équivalent avec les indications complémentaires d'édition.

Comme les livres parus en Loango sont si nombreux, nous avons cru bien faire de dire au mot d'introduction sur le Loango et ses principaux dialectes. Dans cette introduction, nous jetons un coup d'œil sur l'histoire de l'étude de Loango et des principaux dialectes. Nous disons ensuite quelques mots sur la richesse de Loango et sur ce qu'on a déjà réalisé dans cette langue. Enfin, nous présentons quelques idées pour l'unification de la langue et l'introduction d'un Loango

BIBLIOGRAFIE
OVER DE MONGO

DOOR

Verhandeling voorgesteld tijdens de zitting van 18 juli 1955.

Verslaggevers : de HH. A. BURSENS en N. DE CLEENE.

VERBODEN TOEGANG TOT DE
BIBLIOTHEEK VAN DE UNIVERSITEIT

La carte Móngo a été ajoutée à l'ouvrage à la demande de MM. les Rapporteurs de l'Académie royale des Sciences coloniales. Elle n'est ni purement linguistique ni purement ethnique, ce qu'explique le préface. La but de la carte est de donner aux lecteurs une idée du domaine d'embrasse cette bibliographie.

SOMMAIRE FRANÇAIS

Bij onze studies over de Nkundó Móngo, waren we eerst bezig de Móngo taal te beschrijven en daarna de Móngo volk te beschrijven.

Nous avons divisé la bibliographie concernant les Móngo en deux chapitres. Dans le premier, nous citons les études parues sur les Móngo et leur langue. Dans les grandes lignes, ces ouvrages sont répartis selon qu'ils traitent des habitants du Moyen-Congo : Nkundó-Móngo et Pygmoïdes de l'Équateur, c'est-à-dire, selon que leur contenu est ethnographique, historique et préhistorique. Ensuite, selon que les études ont pour objet la famille, la vie sociale, la religion, la vie de l'esprit et la langue.

Notre deuxième chapitre indique les travaux écrits en Lomóngo ou dans un de ses dialectes. Dans chaque dialecte, les œuvres sont ordonnées d'après la société missionnaire qui les a éditées. Les œuvres d'une société missionnaire donnée sont à leur tour disposées d'après le contenu en : œuvres religieuses, livres scolaires, littérature générale, travaux linguistiques, revues.

Les ouvrages religieux sont cités dans l'ordre suivant : catéchismes, livres de prières, Histoire Sainte, Ancien Testament, Nouveau Testament, biographies, livres de chant. Les livres scolaires suivent l'ordre ci-après : livres de lecture, grammaires, livres de calcul, français, géographie, histoire, hygiène, savoir-vivre, livres de chant.

Pour chaque livre, nous indiquons l'auteur ou le traducteur s'il nous est connu. Quand l'auteur est cité entre parenthèses dans la bibliographie, il n'est pas mentionné dans le livre. Nous indiquons le titre du livre, après quoi, entre parenthèses, la traduction ou son contenu avec les indications complémentaires d'édition.

Comme les livres parus en Lomóngo sont si nombreux, nous avons cru bien faire de dire un mot d'introduction sur le Lomóngo et ses principaux dialectes. Dans cette introduction, nous jetons un coup d'œil sur l'histoire de l'étude du Lomóngo et des principaux dialectes. Nous disons ensuite quelques mots sur la richesse du Lomóngo et sur ce qu'on a déjà réalisé dans cette langue. Enfin, nous prenons position pour l'unification de la langue et l'introduction d'un Lomóngo « commun ».

La carte Môngo a été ajoutée à l'ouvrage à la demande de MM. les Rapporteurs de l'Académie royale des Sciences coloniales. Elle n'est ni purement linguistique ni purement ethnique, ce qu'explique la préface. Le but de la carte est de donner aux lecteurs une idée du domaine qu'embrasse cette bibliographie.

SOMMAIRE FRANÇAIS

NOTE

Pour l'orthographe des mots indigènes, l'auteur s'est conformé aux recommandations de A. BURSENS, *Notice sur les signes typographiques à utiliser dans la linguistique congolaise* (Bull. I. R. C. B., XXI, 1950, pp. 621-640).

NOTA

Betreffende de orthografie van inlandse woorden heeft de auteur de aanbevelingen gevolgd van A. BURSENS, *Notice sur les signes typographiques à utiliser dans la linguistique congolaise* (Meded. K. B. K. I., XXI, 1950 blz. 621-640).

WOORD VOORAF

Bij onze studies over de Nkundó-Móngo, waren we genoodzaakt de bibliografie over de Nkundó-Móngo en hun taal zoveel mogelijk te raadplegen. Hoe verder we naar bibliografische gegevens zochten, hoe meer gepubliceerde studies we vonden. Zo groeide onze Móngo-bibliografie langzamerhand uit tot een werk dat dienstig kan zijn voor ieder Afrikanist, die zich voor de Móngo en hun taal interesseert.

We deelden onze bibliografie in twee hoofdstukken in. In het eerste geven we alles, wat verscheen in boekvorm of in de voornaamste tijdschriften, die we ter beschikking hadden, over de Nkundó-Móngo en hun taal.

We rangschikten onze gegevens volgens de indeling, die in ethnologische vragenlijsten gewoonlijk gevolgd wordt :

1) De bewoners van Midden-Congo : de Nkundó-Móngo en de Pygmoïden van de Evenaar ; nl. studies met ethnologische, geschiedkundige en prehistorische gegevens ;

2) De familie ;

3) Het maatschappelijk leven ;

4) De religie ;

5) Het geestesleven ;

6) De taal.

Van iedere indeling worden nog verdere onderverdelingen gemaakt, zodat over een bepaald onderwerp alles samen gerangschikt staat.

In het tweede hoofdstuk geven we alles wat in het Lonkundó-Lomóngo geschreven werd. Deze werken worden naar gelang het dialekt gerangschikt. Een bepaald dialekt wordt verder weer onderverdeeld naar gelang het Missiegenootschap dat de werken uitgaf. De werken van een bepaald Missiegenootschap worden ten slotte naar de inhoud gerangschikt in godsdienstige werken, schoolboeken, algemene literatuur, taalkundige werken, tijdschriften.

Daar er in het Lomóngo heel wat geschreven werd, meenden we, bij wijze van inleiding, een woordje te moeten zeggen over de taal zelf en de voornaamste dialecten.

We zijn er ons wel van bewust dat er leemten in deze bibliografie over de Móngo en hun taal kunnen zijn. We geven wat in de tijdschriften, die we ter beschikking hadden, te vinden was.

De Móngo-kaart, bij dit werk gevoegd, heeft als voornaamste doel de lezers een beeld te geven van het gebied, waarover de bibliografie verzameld werd. De kaart is noch zuiver linguïstisch, noch zuiver etnisch opgevat, wat we verder verklaren.

De plaats-, stam- en riviernamen werden, in het rood-afgelijnde gebied, geschreven zoals ze door de Nkundó-Móngo worden gebruikt.

Wat op de kaart binnen de rode grenslijn ligt, vormt een taalkundige eenheid. Al de geciteerde namen echter vertegenwoordigen geen afzonderlijke dialecten. Zo moeten, om een voorbeeld te geven, Nsamba, Lionje niet als afzonderlijk-staande dialecten beschouwd worden naast Nsongó, Bokóté. Anderzijds kan één geciteerde naam verschillende dialecten vertegenwoordigen; zo vormt bv. Bosaka geen dialektale eenheid. Dit zijn de voornaamste redenen waarom deze kaart niet zuiver linguïstisch is te noemen.

De lezer zal opmerken, dat de grenslijn tussen de

Atetélá en de andere groepen anders is dan die tussen deze groepen onderling. Dit werd gedaan om aan te geven dat taalkundig het Otetélá meer van het Lómóngo verschilt dan andere dialecten, wat vooral waarneembaar is in de woordenschat. O. i. is het verkeerd taalkundig het Otetélá van het Lómóngo te scheiden. Een vergelijkende taalstudie zal o. i. uitwijzen, dat het Otetélá bij het Lómóngo thuishoort en niet afzonderlijk mag gerangschikt worden.

Dat deze kaart niet zuiver etnisch is steunt op het feit, dat de etnische Móngo-groep groter is dan de grenslijn aangeeft. Zo zijn bv. in het Oosten alle Basongola etnisch bij de Móngo te rekenen, terwijl we, zoals op blz. 17 wordt aangeduid, alleen de Baómbó en de Banganya-Móngo linguïstisch bij het Lómóngo rekenen.

In het Westen horen de Éleku, Boloki, de groepen Mabembe, Iboko, Losengo, Mabale zeker etnisch bij de Móngo, eveneens de Bobangi. Over de Libinja en andere Ngiri-bewoners kan gediscussieerd worden. Volgens de mening van E. P. G. HULSTAERT moeten ook zij etnisch bij de Móngo gerekend worden.

In het Noorden zijn de Elinga op de Congo-stroom: Bapoto, Basokó en Lokelé etnisch Móngo te noemen, welke ook de houding zij op linguïstisch gebied. Ditzelfde geldt voor de Lokole.

Voor het opmaken van deze kaart benutten wij G. HULSTAERT, *Carte linguistique du Congo belge*; G. HULSTAERT, *Au sujet des deux cartes linguistiques du Congo belge* (1); G. HULSTAERT, de onuitgegeven *Carte ethnique des Móngo*, opgemaakt tussen 1940-50 op formaat 1,50 × 2 m.

(1) G. HULSTAERT, *Carte linguistique du Congo belge* (K. B. K. I., *Verhandelingen in-8°*, Boek XIX, afl. 5, Brussel, 1950, 67 blz. met kaart); —, *Au sujet des deux cartes linguistiques du Congo belge* (K. B. K. I., *Verhandelingen in 8°*, Boek XXXVIII, afl. 1, Brussel, 1954, 53 blz.).

BIBLIOGRAFIE OVER DE MONGO

INLEIDING

HET LONKUNDÓ-LOMÓNGO

I. De studie van het Lonkundó-Lomóngo.

Het Lonkundó-Lomóngo in eigenlijke zin wordt gesproken in de gebieden rond Coquilhatstad, Ingende, Basánkoso¹ en Bokóté, besproeid door de : Lolóngó, de benedenloop van de Lúwo, de Ikelemba, de Jwafa en de benedenloop van de Bombóyó-Loílaka. De groepen die in het Zuiden wonen, noemen zich zelf Nkundó, die van het Noorden Móngo (1).

Daarnaast staan de verschillende Nkundó-Móngo-dialekten (Lonkundó-Lomóngo in brede zin), die min of meer sterk beïnvloed zijn door het Lonkundó-Lomóngo in eigenlijke zin. Die Móngo-dialekten worden gesproken in het gebied, waarvan de grenzen in grote trekken de volgende zijn : de binnenbocht van de Congostroom, in het Oosten de Lomamé en de Lualába, en in het Zuiden de Lokenyé en de Kasayi.

De geschiedenis van het Lomóngo, zoals die van alle talen in Congo, is verbonden aan de geschiedenis van de Missionering.

Het Lonkundó-Lomóngo in eigenlijke zin, werd be-

(1) Zie G. HULSTAERT, Nkundó en Móngo (*Aequatoria*, IV, 1941, II, 35-37).

studeerd door de vier Missiegroepen, die in de streek gevestigd zijn; enerzijds door de *Disciples of Christ Congo Mission* (Bolenge) en de *Congo Balolo Mission* (Bongándángá), anderzijds door de *Missie Congregatie van Sint-Jozef van Mill Hill* (vicariaat van Basánkoso) en de *Missionarissen van het H.-Hart* (vicariaat van Coquilhatstad).

Na het Kikongo is het Lonkundó-Lomóngo de eerste Congolese taal die bestudeerd werd. Het eerste Lonkundó-boekje werd een goede 70 jaar geleden opgesteld; het is een bewerking door J. B. EDDIE van *The Peep of Day*. Door dezelfde schrijver werd ook de eerste Lonkundó-woordenlijst met grammaticale nota's uitgegeven in 1887. Van die tijd af verschenen regelmatig Lonkundó-werken, door de zendelingen van Bolenge opgesteld voor onderricht in kerk en school.

De *Congo Balolo Mission* van Bongándángá begon rond de jaren 1890 met zijn publicaties voor school- en godsdienstonderricht. De *Grammatica* van Rev. RUSKIN verscheen in 1903 en zijn *Woordenboek* in 1927.

De Katholieke Missionarissen kwamen in de Nkundó-Móngo-streek een tiental jaren na de Protestantse Missies. In 1895 werd de eerste missiepost door de *Paters Trappisten* gesticht te Bamanya op 12 km van Coquilhatstad. Slecht voorgelicht door de Staatsagenten wisten de katholieke missionarissen aanvankelijk niet dat het Lonkundó bestond. Door de Blanken werd Bobangi gesproken in gebrekkige vorm, vermengd met plaatselijke elementen (1). Door de Paters Trappisten werd in den beginne ook Bobangi bij het onderricht gebruikt. Door contact met de Protestantse zendelingen zijn ze ook tot de studie van het Lonkundó overgegaan. Behalve de publicaties in de bibliografie opgenomen, zijn ook nog verschillende werken van de Paters Trappisten in handschrift bewaard.

1) Zie *Zaire*, VII, 1953, III, blz. 230.

In de beginperiode publiceerden de *Paters van Mill Hill* eigen werken in het Lonkundó-Lómóngo. Sinds jaren gebruiken ze, zowel voor het godsdienstonderricht als voor de school, de boeken opgesteld door de *Missionarissen van het H.-Hart* te Coquilhatstad. Zelfs in het tijdschrift voor inlanders te Coquilhatstad uitgegeven, werkten de Móngo van het vicariaat van Basankoso een tijdlang mee.

Vóór een dertigtal jaren was van het Lonkundó als kultuurtaal in Congo geen spraak. De werken van P. G. HULSTAERT: zijn grammatica, zijn woordenboek, zijn studie over het toonsysteem van het Lonkundó, zijn menigvuldige dialectenstudies in verschillende tijdschriften, vooral in *Aequatoria*, zijn taalkaart, enz. hebben het Lonkundó doen kennen en waarden als een echte kultuurtaal.

Die vooruitgang is hoofdzakelijk aan het werk van P. HULSTAERT te danken. Het lijkt ons hier de plaats daar wat meer over te zeggen.

Het Missiegebied van Coquilhatstad werd in 1924 gedeeltelijk, en in 1926 geheel door de *Missionarissen van het H.-Hart* van de Paters Trappisten overgenomen. In zijn studietijd in Leuven werkte P. HULSTAERT verschillende taalkundige werken door en volgde met belangstelling al wat in tijdschriften over linguïstiek verscheen. Zo wist hij uit enkele zeldzame studies in *Anthropos*, dat in het Chinees en in de Soedantalen tonen voorkomen, zonder zich echter in werkelijkheid reenschap te geven wat die tonen juist waren, tenzij iets dat met hoogte en laagte van de stem te maken had en dat de woorden differentiëerde.

Vóór zijn vertrek naar Congo in 1925 had P. HULSTAERT de Lonkundó-woordenlijst en de grammatica van P. VERPOORTEN (Trappist) ingestudeerd. Toen hij in januari 1926 in Boéndé kwam, verstond hij helemaal niets van de taal, hoewel hij de grammatica van P. VER-

POORTEN kende. Hij legde de grammatica ter zijde en begon van toen af woord voor woord te noteren. Op zijn reizen in het binnenland, die in die tijd slechts te voet gebeurden, ondervroeg hij de inlanders, die hem begeleiden, over alles wat zij onder weg tegen kwamen : planten, bloemen, dieren, kevers, alles werd genoteerd. Het Missiegebied van Boéndé liep toen nog tot de Salonga in het Zuiden van Watsi Kengo en aan de Lömela tot aan de grens van de Sankuru. Tussen de reizen in werden de nota's geclasseerd.

Het Lonkundó werd tot dan toe als een vijfklinkertaal beschouwd. Dat het een zevenklinkertaal is, had P. HULSTAERT vlug achterhaald. Dit was een eerste belangrijke vordering in de studie van het Lonkundó.

Hoe hij er op kwam, dat het Lonkundó een toontaal is, heeft P. HULSTAERT zelf uitgelegd in *Kongo-Overzee*, I, 1934-35, 257-273. Enkele persoons- en plaatsnamen werden door de Blanken als identiek aanzien en brachten verwarring mee. Voor de inlanders waren het blijkbaar verschillende namen. P. HULSTAERT heeft zo lang gezocht en de namen zo dikwijls laten herhalen tot hij vond, dat het verschil bij de namen in het toonverschil lag.

Vóór zijn verplaatsing naar de Missiepost van Flandria in 1929 was P. HULSTAERT al helemaal thuis in de tonen van het Lonkundó. Van dat jaar dateren zijn oudste steekkaarten met betoonde woorden en uitdrukkingen, die met de tijd uitgroeiden tot een vocabularium, dat in *Le Coq chante* stuksgewijs gepubliceerd en later uitgegeven werd onder de naam *Elakolaoi, dictionnaire Lonkundó-Français*, 120 blz. Ten behoeve van de missionarissen werden uit het aangroeiende stel steekkaarten gepolycopieerde woordenlijsten opgesteld : Lonkundó-Nederlands, 1936, 274 blz. en Nederlands-Lonkundó, 1940, 365 blz. Ten slotte kon het lijvig en algemeen geprezen woordenboek (Français-Lonkundó) worden opge-

steld en uitgegeven in 1952. Het deel *Lonkundó-Français*, dat driemaal groter zal zijn dan het eerste deel, is in voorbereiding.

In 1934 verscheen zijn toonstudie van het Lonkundó, die begin vanaf zo grondig en precies was opgesteld, dat nu 20 jaar later, na voortdurende controle van de feiten, maar heel weinig aan de gegevens hoeft gewijzigd te worden. Bij zijn eerste verlof in België gaf hij zijn *Praktische Grammatica* in druk, waarin alle toongegevens verwerkt zijn. Nu nog staat die grammatica bekend als een der beste in de Bantoe-taalkunde.

Bij de aanvang van de studie van het Lonkundó kende P. HULSTAERT de Lonkundó-werken van de Protestantse zendelingen niet. De meeste taalkundige werken, uitgegeven door de C. B. M. en de D. C. C. M., werden in het buitenland gepubliceerd en waren haast niet gekend in België en Congo. De grammatica van Rev. RUSKIN en ook zijn woordenboek zijn pas rond het jaar 1932 in de handen van P. HULSTAERT gekomen. In zijn *Grammatica*, uitgegeven in 1903, wijst Rev. RUSKIN op het nut van de tonen bij de vervoeging van het werkwoord. Het is echter verwonderlijk hoe weinig hij over de tonen zegt en nog meer, dat in zijn woordenboek, hetwelk in 1927 verscheen, van tonen in het Lonkundó-Lomongo helemaal geen spraak meer is ⁽¹⁾.

(1) RUSKIN, *Outlines of the Grammar of the Lomongo language*, 1903. Blz. 21 : « The past definite tense is the same in form, but the tone is raised on the two syllables of the verb ». — Blz. 22 : « Sometimes the same form as the past objective is used in the future objective, but when so used it is always followed by the simple form of the verb, which is raised in tone ». — Blz. 57 : « In order to acquire a good knowledge of the Lomongo language, great care must be exercised in detecting the raised and lowered tones which indicate the time referred to by the speaker. Generally speaking, the raised tone denotes a more distant time than does the lowered tone. The raised tones we have noted in the appended conjugation ; those not thus noted must be understood to be lowered.

We give here a few specimen sentences :

Belemo beki' m'o kambaka be ki bolo (lowered tones), The works which I did were hard.

Belemo beki' m'o kambaka be ki bolo (aka raised in tone), The works which I

P. HULSTAERT slaagde erin Nkundó-onderwijzers toonbewust te maken ; verschillende onder hen kunnen op perfecte wijze Lonkundó-teksten met de toontekens noteren.

Gedurende zijn dertigjarig verblijf in Congo had P. HULSTAERT de gelegenheid dialekten-materiaal te verzamelen van een zeer groot gedeelte van het Móngo-gebied. Tijdens zijn eerste term bereisde hij zeer intensief de bovenloop van de Jwafa , de Lómela en de Salonga; daarna de midden-Bombóyó en heel het binnenland van Botéka (Flandria), waar toen nog een gedeelte van de Ekonda bijhoorde. Gedurende zijn tweede term bereisde P. HULSTAERT heel het vicariaat van Coquilhatstad als Missieoverste en inspecteur van het onderwijs. Met de Móngo van Basánkoso kwam hij in contact, toen hij de retraiten in het naburig vicariaat predikte. Ook met de Ntómhá van Bikólo kwam P. HULSTAERT menigmaal in voeling.

II. De studie van andere Móngo-dialekten.

Het *Longandó* bevat verschillende dialekten. De streek door de Bongandó bewoond, wordt geëvangeliiseerd door de PP. Monfortanen, de Paters van Mill Hill (Basánkoso), de Missionarissen van het H.-Hart (Coquilhatstad) en

did (at a more distant time) were hard.

nso kela (all raised in tone) : I have done.

nso hela (*nso* raised in tone) : I shall do.

nso kela (all lowered in tone) : I have done, and still am doing ».

In die tabel worden *raised tones* aangegeven bij :

« Present progressive tense » (met auxil. *ambo*) : « I continue to kill ».

The same form is used in giving permission and orders.

Present perfect tense (raised tones) : *nso oma* : I have killed.

When the same form is used with lowered tones, it means : « I have done and am still doing ».

Past indefinite : *mbomaki*.

Past definite : same in form as past indefinite but raised in tone on the last two syllables : *mbomaki* (*aki* raised in tone) ».

door de Baptisten van Yakusu, de *Congo Balolo Mission* (Bongándángá), de D. C. C. M. van Bolenge.

De Paters van Mill Hill bedienen zich voor het godsdienstonderricht van het Longandó, evenals de C. B. M.

De Missionarissen van het H. Hart en de D. C. C. M. gebruiken voor godsdienstonderricht en onderwijs het « algemeen » Lonkundó-Lómóngo. Dit levert geen moeilijkheden op, daar het Longandó, hoewel sterk beïnvloed door de naburige Bantoetalen, toch duidelijk een Móngo-dialekt is. De missionarissen, die het Longandó als voertaal gebruiken, hielden er in het begin sterk aan en beschouwden het zelfs als een aparte taal. Nu zijn verschillenden van een ander oordeel en wensen het « algemeen » Lonkundó-Lómóngo in de streek te verbreiden.

« Ik geloof ook niet, dat het Longandó zich op den duur als taal zal kunnen handhaven, ofschoon het zich laat aanzien dat, bij ons tenminste, de Bongandó-tak langer zal voortbestaan dan de andere Móngostammen. Maar het is nodig gebleken het godsdienstonderricht in het Longandó te geven; voor de scholen zou het goed zijn ook Lómóngo te geven en Lómóngoschoolboeken te gebruiken in de hogere klassen, om de kennis daarvan geleidelijk uit te breiden » (1).

De Missionarissen van het H.-Hart, die het zuidelijk gedeelte van het Bongandó-gebied bereizen, bevestigen dat het Lonkundó-Lómóngo meer en meer in het binnenland verspreid wordt door de afgestudeerden van hun missiescholen.

Het *Lokonda* kunnen we niet beter bepalen dan door het volgende citaat van P. J. DE BOECK, die reeds een dertigtal jaren onder de Ekonda werkt :

« Het Lokonda is de taal van de Ekonda. De Ekonda bewonen het bekken van de Lotoi, een rivier die uitmondt in de Noord-Oostelijke hoek van het Leopold-meer, en behoren tot de zeer belangrijke en verspreide Nkundó-Móngo-groep, die gans Centraal-Congo bezet.

(1) Mgr G. WANTENAAR (*Aequatoria*, 1940, blz. 63).

» De voornaamste onderstammen van de Ekonda-familie zijn : de Ilombe (of Ibeke), de Besongó, de Waya, de Lyoko, de Lyombo, de Bolóngó, de Weli, de Bakonda, de Ilanga.

» Het Lokonda is dus een Nkundó-dialect dat door al de bovengenoemde stammen (ongeveer 60.000 zielen) gebruikt wordt, zonder merkkelijk verschil van uitspraak of spraakkunst. Het is zeer verwant met de dialecten van de westelijke en zuidelijke stammen als daar zijn : de Bolia, de Ntómbá, de Baséngéle, de Iyémbé, de Boléndo en andere Nkundó-stammen van het Leopold-meerdistrict.

» Moge het Lokonda door zijn onloochenbare rijkdom en taalschat het zijne bijdragen tot het tot stand komen van één grote algemene omgangstaal : Lonkundó-Lómóngo » ⁽¹⁾.

In de scholen heeft men het Lokonda vervangen door het Lingála.

Het *Lontómbá* van het Leopold-meer werd, even degelijk als het Lokonda, door de Paters van Scheut bestudeerd, vooral de werken van P. GILLARD maakten het Lontómbá bekend. Het dialect staat nog dichter bij het Lonkundó-Lómóngo dan het Lokonda.

De bibliografie duidt aan dat het Lontómbá van het Leopold-meer vroeger ook in kerk en school gebruikt werd. De laatste jaren werd het in de school ook door het Lingála vervangen.

Het *Londengesé* werd voornamelijk door P. A. GOEMAERE bestudeerd. Bij de Ndengesé werd dit dialect gebruikt voor godsdienstonderwijs en onderwijs door de Paters van de H.-Harten (Apostolische Prefectuur van Kole). Naar het getuigenis van P. GOEMAERE en naar de staaltjes gepubliceerd in *Le Coq chante* is het Londengesé afwijkend van het Lonkundó, maar komt het overeen met de tussenstadia, nl. de dialecten aan het Leopold-meer gesproken. Nog volgens P. GOEMAERE zou de *Praktische Grammatica van het Lonkundó* van P. HULSTAERT voor hen een grote hulp geweest zijn voor de studie van het Londengesé en hoefde er weinig aan

⁽¹⁾ *Aequatoria* (1939, blz. 97).

veranderd om er een Praktische Grammatica van het Londengesé van te maken (1).

In het onderwijs werd het Londengesé door de Paters van de H. Harten hoofdzakelijk om geldelijke redenen opgegeven. Gedurende drie jaar onderwees men in het Lingála, daarna gebruikte men het Otetélá. Zo kon men voor de Ndengesé dezelfde schoolboeken aanschaffen als in de scholen bij de Boyela, in dezelfde prefectuur, gebruikt werden. Zo is de toestand sinds 1943.

Het *Lontómbá* (Ntóndó-Bikólo) onderging de invloed van het Bobangi en het Loleku. Het heeft ook overeenkomsten met het Lokonda, waarmee het verbonden is door het aanverwante dialect van de Bombooliasa. De grammatica sluit zich zonder twijfel bij het Lonkundó-Lómóngo aan.

Het *Lontómbá* wordt gebruikt voor godsdienstonderricht en onderwijs door de Protestantse Missie (A. B. F. M. S.) van Ntóndó. De Katholieke Missie in de streek evangeliseert in het Lingála.

Om een goed idee te hebben van dit *Lontómbá* raadplege men G. HULSTAERT, Schets van het *Lontómbá* (*Kongo-Overzee*, V, 1939, IV, 205-221 ; VI, 1940, I, 1-29).

Ook het *Otetélá* geven we hier aan als behorend bij het Lómóngo. In het *Otetélá* is al heel wat gepubliceerd zowel door de Katholieke als door de Protestantse missionarissen. Uit die publicaties blijkt dat de *Otetélá*-groep verder afstaat van het Lonkundó-Lómóngo dan andere dialecten. Lezen we maar wat een missionaris uit de streek hier omtrent schreef :

« Volgens de gegevens waarover wij beschikken zijn de Batetélá dus Bakutu (Bankutshu, Bankusu), die voor een groot deel overrompeld zijn door de Boyela : Møndja, Nsongo, Bolemba, Iembe, Indole. De Bahamba, Bambuli, Balanga en Ngombe zouden alle Boyela zijn. In heel de zuidelijke middenkuip zijn Bakutu en Boyela in elkaar

(1) *Aequatoria* (1941, blz. 79).

gedrongen, en vormen zij twee der componenten van de grote Móngo-familie.

» Ook taalkundig staan de dialekten van die twee groepen evenwaardig naast de dialekten van Bosaka, Bongandó, Ekonda, Nkundó, enz. Voor wat de woordenschat, vormleer en toonleer betreft, vormen al die dialekten echter één groep. De enige vraag, die wij ons bij die hulp te stellen hebben is wel het welbegrepen belang der inlandsche gemeenschap zelf: hoe breder het gebied der kultuurtaal zich kan uitstrekken, hoe beter voor het volk. En hoe beter ook voor ons missiewerk zelf. Daarbij komt dat kleinere kultuurtalen niet leefbaar kunnen blijven in de strijd tegen oneigen talen en vreemde invloeden » (1).

De Paters Passionisten (vicariaat van Tshumbe) namen in hun publicaties het dialekt van de Mønja aan en trachten het te verspreiden over heel hun missiegebied. De Methodisten van Wembo Nyama namen het dialekt van de Ewango op. De *North Sankuru Mission* (Nkole en Loto) begonnen aanvankelijk hun onderricht in het Okela; later gebruikten zij ook het Otetélá, nl. het dialekt van de Ewango zoals de Methodisten.

Over het dialekt van de Boyela werd door P. HULSTAERT een studie geschreven in *Aequatoria* (1941-42), die er op wijst, dat dit dialekt aansluit bij het Lonkundó enger nog dan andere dialekten, die er geografisch minder van verwijderd zijn.

Van de groepen, in het uiterste oosten van het Móngo-gebied, die zich alle Basóngola noemen, is het *Lómóbó* ook onder het Lómóngo te rangschikken. Dit blijkt duidelijk uit *Esquisse de la langue Ombo* van Prof. Dr A. E. MEEUSSEN. In het Noorden van de Baómbó woont een andere groep Basóngola, die zich Banganya-Móngo noemen. De linguïstische nota's die Prof. MEEUSSEN hierover ter plaatse verzamelde en die hij zo vriendelijk was me te laten inkijken, wijzen ook op aansluiting bij het Lonkundó-Lómóngo.

In de bibliografie geven we ook het dialektenmateriaal aan dat P. HULSTAERT over heel het Móngo-gebied

(1) P. RUDOLF, Lubefu (*Aequatoria*, 1938, VIII, blz. 13).

verzamelde. Het belangrijkste in dit materiaal zijn de 120 zinnen, die hij, op een paar uitzonderingen na, reeds voor alle aangeduide dialekten verzameld heeft. WENKER nam voor zijn studie van de Duitse dialekten 40 uitgezochte zinnen, waarin alle verschijnselen van klanken- en vormleer vervat waren. De 120 zinnen van P. HULSTAERT geven een duidelijk inzicht in woordenschat, spraakleer, fonetiek en tonetiek van ieder der opgenomen Móngo-dialekten. Hoewel dit materiaal door het publiek nog niet gekend is, laat het ons toe te besluiten, dat het Lómóngo met zijn vele dialekten één taal uitmaakt, die geografisch de verst verbreide taal is in Congo. Het materiaal wijst eveneens op het feit dat de verschillende dialekten van het Lómóngo onderling niet meer van elkaar verschillen dan die van gelijk welke Europese taal, en dat het niet de minste moeilijkheid oplevert om een bepaald dialekt, verrijkt met de woordenschat van andere dialekten, op te voeren tot « algemeen » Lómóngo.

III. Rijkdom van het Lonkundó-Lómóngo en wat in die taal gepresteerd werd.

Het Lonkundó-Lómóngo is een zeldzaam rijke taal. Men hoeft maar de werkwoordvormen na te kijken in de *Praktische Grammatica* van P. HULSTAERT om tot het besluit te komen, dat deze taal in staat is de meest verscheidene en fijne schakeringen weer te geven.

De woordenschat biedt dezelfde rijkdom: de meest abstracte termen komen erin voor naast woorden die een duidelijke beschrijving geven van toestand of handeling ⁽¹⁾. We kunnen de proef nemen door enkele woorden

(1) Het Lonkundó heeft geen bijvoeglijke naamwoorden van hoedanigheid. Om een hoedanigheid weer te geven bedient men zich van zelfstandige naamwoorden, die door het connectief verbonden worden aan persoon of zaak, waaraan die hoedanigheid wordt toegeschreven. Die zelfstandige naamwoorden zijn abstracte termen: schoonheid, dapperheid, enz.

Wij voegen hier enkele voorbeelden aan toe van abstracte woorden. (Wij

uit het woordenboek van P. HULSTAERT te raadplegen. Begrippen waarvoor een Europese taal drie vier woorden nodig heeft, kunnen in het Lonkundó door één enkel woord uitgedrukt worden (1).

Volgens bepaalde regels kan men ook heel gemakkelijk woordafleidingen maken. Vreemde termen als aardrijkskunde, gezondheidsleer, spraakkunst, enz. kunnen heel gemakkelijk in het Lonkundó gevormd worden; men hoeft voor de leerlingen die afgeleide of samengestelde woorden maar eens te ontleden en ze begrijpen en aanvaarden ze aanstonds. De Nkundó zelf zijn er aanstonds bij om voor sommige, vroeger ongekende begrippen, een term te vinden. We verwijzen hiervoor naar wat P. BOELAERT verhaalt over P. NGOI, die aanstonds een passende Lonkundó-term heeft voor scanderen, versvoet, arsis, ictus, enz. (2). We kunnen verder ook verwijzen naar de terminologie in het Godsdienstonderwijs gebruikt en beschreven door P. HULSTAERT (3). In zijn *Praktische Grammatica* geeft P. HULSTAERT eveneens Lonkundó-termen voor ieder voorkomende spraakkundige term. Al die termen worden aanstonds begrepen en aanvaard.

De spelling van het Lonkundó-Lomóngo is gebaseerd

citeren in het Frans om de woorden gemakkelijk in het woordenboek te kunnen terugvinden):

imóngo: bonheur; *esengo*: félicité; *mpesé*: danger; *lifokú*: beauté féminine; *linto*: de mensheid; *bonjakomba*: de godheid.

We noteren hier eveneens enkele voorbeelden van werkwoorden die een duidelijke beschrijving geven van toestand of handeling:

-yasóbya ndá nkangé: s'exposer téméraisement à la maladie; *-sátela*: porter en bandoulière; *-ngóndola*: porter sur le dos, la nuque; *-bemba*: porter devant la poitrine; *-heketa*: porter en tenant contre le ventre.

Onder vele voorbeelden citeren we hier ook een voorbeeld dat de verschillende schakeringen weergeeft van het woord geest:

elimá: natuurgeest; *bokáli*: geest van afgestorvene; *bofotó*: geest die verschijnt; *elimo*: geest (ziel).

(1) *mbáéldá*: endroit exposé au plein soleil; *-nanga*: aller à petite distance; *-éteta*: aller et venir.

(2) *Meded. der Zittingen van het K. B. K. I.*, XXIII, 1952, II, blz. 350.

(3) *Neue Zeitschrift für Missionswissenschaft*, VIII, 1952, I, blz. 49-66.

op de *Africa-spelling* van Londen. Ze is duidelijk en kort. Sinds jaren is ze aldus in voege in de scholen van het vicariaat van Coquilhatstad.

Klanknabootsingen en beeldwoorden komen in het Lonkundó zeer veel voor. Hun rol is veelomvattend, ze kunnen onze bijwoorden vervangen, kunnen ook het werkwoord versterken of nader omschrijven; soms ook worden ze in plaats van zelfstandige naamwoorden gebruikt. De taal van de echte inlanders is doorweven met klanknabootsingen, hetgeen aan hun taal een buitengewone pittigheid geeft. De schat van deze woorden biedt een massa termen voor hoedanigheden, die men anders niet kan uitdrukken, en dit in een verscheidenheid van schakeringen die een bijna onuitputtelijke bron uitmaken om nieuwe gedachten en moderne dingen uit te drukken. We geven hier enkele voorbeelden, die op zich zelf kleine kunststukjes zijn van taal:

Băotsínimwa l'öfumbwa feí feí ko băokita ndá wíso wă Mbombiándá. Nkómbé seé, ko äofumbola bolánja. Bolánja toé, ko ndá mpótá äa Bokulaka kwáki. Mbombiándá äosasimwa ko boloi bóumá saki. Băotsw' ókumba bensaswá l'ökímana l'olánja. 'Nk'änko, nkómbé feí ko l'ekótó äa yënyi bû. Băöfekwa endé l'olánja. ^O bákite bokili yéé ëy' íy' oíme yéé, băöíftola yënyi ko jéfa bai.

Ze gingen door met vliegen en kwamen aan de deuropening van God. De sperwer (maakte) halt en liet de vlieg vliegen. De vlieg vloog weg en beet in de wond van de Patriarch. God schrikte op en heel de vergadering sprong op. Ze grepen naar de vliegenjagers om de vlieg te achtervolgen. Daarop schoot de sperwer toe en weg... met de huid van de *yënyikat*. Ze vlogen weg, hij en de vlieg. En midden tussen de aarde en de plaats, vanwaar ze kwamen, openden zij de huid en de zon glansde.

(De gesproken woordkunst van de Nkundó, blz. 122,2).

ʼAokíta ník' ɔkolí bõnko kwata kwata kwata, mpé ʼaokita, ôle ndá ntúnju, esé ngaa. ʼOfóke ô lá nsósó kóó. ʼAolóla nd' ôlóló móngó wǎ bakiló, ko átane banto báuma báósíl' ówá mpé báómela ntúkúnyú nd' êmwa, ô lá wálí òkáé ng' ókó. ʼAolóka ndé bõfolu, mpé ʼoyafetola ô la loángu fíó fíó, ko ʼokáa ník' ɔkolí mpé ʼofolomwa folólóló mpé tsu. Aíkámé ô mbóka ko ʼokít' olá.

Hij nam de liaan, klom en klom en geraakte er ; toen hij het uiteinde bereikte, zag hij het dorp open voor zich liggen. Hij hoorde er zelfs geen kip. Hij kwam in de straat van zijn aanverwanten en trof er alle mensen dood aan ; paddestoelen groeiden reeds in hun mond, bij zijn vrouw zowel als bij de anderen. Hij werd bang en vloog weg, zo vlug mogelijk ; hij sprong op de liaan en liet zich glijden en... weg. Hij bleef doorstappen en kwam thuis.

(De gesproken woordkunst van de Nkundó, blz. 126,3).

Vanaf de officiële oprichting in 1930 was het onderwijs in het klein seminarie te Bokúma hoofdzakelijk in het Lonkundó. Het Lonkundó, Frans en Latijn werden tot Rhetorica inbegrepen in het Lonkundó onderwezen. Godsdienst, geschiedenis en aardrijkskunde eveneens ; wiskunde tot de quarta, daarna gaf men dit vak in het Frans. In het seminarie nam men de kandidaten aan van de vicariaten Coquilhatstad en Basankoso. Van dit laatste vicariaat stuurde men ook de Ngombéjongens, die eveneens hun studies in het Lonkundó deden. Om zich aan te passen aan het onderwijs van de intervikariale grootseminaries, waar de leerlingen na afloop van het klein seminarie werden heengestuurd, is men sinds 1944 niet meer met het Lonkundó-onderwijs kunnen doorgaan. Proefondervindelijk heeft echter het seminarie van Bokúma bewezen dat middelbare- en humaniora-studies in het Lonkundó kunnen onderwezen worden zonder de minste moeilijkheid.

In het Lonkundó-Lómóngo verschijnen ook sinds jaren enkele tijdschriften. De Katholieke Missie van Coquilhatstad gaf van 1936 tot 1940 *Efomesako* uit, dat viermaal in het jaar verscheen op 64 blz. *Nkambo é' Ekelésa* verscheen maandelijks op 4 blz. eveneens van 1936 tot 1940. Wegens gebrek aan papier moest men, met de publicatie van deze tijdschriften, bij het begin van de oorlog ophouden. *Le Coq chante* verscheen ook, sinds 1936, maandelijks en met perioden tweemaal in de maand. Vanaf 1949 verschijnt het onder de Lonkundó-naam *Etsiko*.

De D. C. C. M. van Bolenge geeft sinds 1914 het tijdschrift *Ekim' éa Nsango* uit, dat viermaal in het jaar verschijnt op 64 blz.

In *Le Coq chante* werd heel wat gepresteerd op gebied van Lonkundó-woordkunst. Fabels en legenden, door Nkundó-medewerkers ingezonden, werden regelmatig gepubliceerd. In 1940 werd een prijsvraag uitgeschreven om de schoonste *nsabú* in te sturen. De beste stukken werden gepubliceerd alleen met een nummer onder het stuk om zo de lezers onbevooroordeeld te laten oordelen. In Coquilhatstad werd dan een jury samengesteld, waarvan de leden uit verschillende streken van het Nkundó-Móngo-gebied afkomstig waren, om de beste *nsabú* te bekronen. Dit leverde een rijke verzameling van rythmische gesproken woordkunst op.

Het *Institut international des Langues et Civilisations africaines* schreef in 1938 een prijskamp uit voor letterkunde in Afrikaanse talen. Voor dat jaar werden het Lonkundó-Lómóngo aangeduid en het Bemba tussen Tanganika en Moero. Zeven Lonkundó handschriften werden ingestuurd. De twee prijswinnaars waren Jos. ISUKE en Louis BAMALA. Zij behaalden de tweede prijs en de speciale prijs voor boeken. (De eerste prijs wordt praktisch nooit toegekend). Jos. ISUKE was oudleerling van het klein seminarie van Bokúma ; zijn werk was een

geromanceerde autobiographie: *Emí la Fafá: Ik en mijn Vader*. Louis BAMALA was moniteur aan de middelbare school van Coquilhatstad en schreef de proloog van het nationale epos: *Bankóko bá Lianja: De Voorouders van Lianja*. Het handschrift van *Emí la Fafá* bedroeg 190 gepolykopiëerde bladzijden.

Hoewel het aantal mededingers voor het Bemba hoger was (19), was dat van het Lonkundó ver boven het aantal van de talen die eerder aan de beurt kwamen (Kikongo 1, Tshiluba 3, Kinyarwanda 0).

Voor de schrijvers van dergelijke bekroonde werken zou het een grote aanmoediging zijn, indien hun werk geheel of gedeeltelijk werd uitgegeven. We vinden het spijtig dat het Internationaal Instituut dit niet gedaan heeft.

In *Aequatoria* verschenen eveneens enkele wetenschappelijke studies door Nkundó geschreven. Bij verschillende dezer studies staat de Lonkundó-tekst naast de vertaling in Frans of Nederlands. Die etnografische studies, over gewoonten en gebruiken bij de Nkundó, werden geschreven in eigen taal, zonder dat men hiervoor beroep moest doen op ingevoerde woorden of op Europese termen. Ziehier enkele dezer studies:

P. NGOI, Le veuvage chez les Nkundó (*Aequatoria*, 1941, 68).

—, La limitation du taux de la dot (*Zaire*, 1950, 643).

—, La grossesse et l'enfantement chez les Nkundó (*Aequatoria*, 1944, 14, 63, 117).

P. EKOYO, De Likili (*Aequatoria*, 1939, 66).

EMENGE, LONGONDA, BOLANJEI, BAYAKA, Politesse Móngo (*Aequatoria*, 1945, 103).

Meewerken aan tijdschriften, door de Missies gepubliceerd, beantwoordde ten slotte niet meer ten volle aan eigen streven, zodat de Nkundó-Móngo te Coquilhat-

stad overgingen tot het uitgeven van een eigen tweewekelijks blad *Lokolé*. Het blad streeft naar samenwerking van alle Nkundó-Móngo tot verheffing van eigen volk. Het wil alle Nkundó-Móngo bewust maken, dat hun voorvaderen eigen waardevolle tradities hebben nagelaten, die verloren zouden gaan met het verlies van hun eigen taal. De opstellers van het blad stellen zich niet als doel die tradities zo maar ongewijzigd verder te leven, maar ze willen ook de blanke beschaving niet slaafs copiëren. Ze willen hun eigen kultuur vervolmaken met wat de beschaving van de Europeanen bracht. Ze willen vooral alle Nkundó-Móngo bewust maken van de waarde van hun eigen taal. Het dialektenverschil is ook, volgens hun mening, te overbruggen door onderwijs en pers. Om daar aan mee te helpen, hebben zij hun blad gesticht. Dat ze er wat voor over hebben, blijkt duidelijk uit de moeilijkheden, die ze uit de weg moesten ruimen om hun doel te verwezenlijken : verlof van het bestuur, de nodige finanties om te beginnen, de nodige medewerkers, de propaganda voor abonnees, opstel en administratie moeten gebeuren in hun vrije uren, want de opstellers moeten iedere dag naar hun bureau om de kost te verdienen voor eigen gezin. Wat ze voor eigen aard en eigen taal voelen, werd in het eerste nummer weergegeven door de volgende spreuk : « *Nkúma bákolámbela ndá lifaya, botéma wúta ík' olá* » : ook al bedient men u in den vreemde nog zo rijkelijk, het hart verlangt altijd weer terug naar huis ; ook al brengt een vreemde u nog zoveel moois, niets gaat boven eigen aard en eigen taal.

Het blad lokte reacties uit, niet alleen in het Móngo-gebied zelf, maar bij alle Nkundó-Móngo gevestigd in de grote centra als Leopoldstad, Stanleystad, Nieuw-Antwerpen, Bumba, Befale, Libenge. Bij het van wal steken, had hun blad ongeveer de dubbele oplage van het Lonkundó-blad, uitgegeven door de Katholieke Missie te Coquilhatstad.

Dit zijn de feiten over het Lonkundó-Lómóngo objectief weergegeven. Voor geen enkele taal in Belgisch-Congo is het terrein beter voorbereid om tot éénmaking te komen van de verschillende dialecten dan voor het Lómóngo.

Om dat doel te verwezenlijken zou moeten doorgedaan worden met degelijke Lómóngo-publicaties. Na de uitgave van grammatica, woordenboek en een gedeelte van de woordkunst, zou men het meer op prijs kunnen stellen, dat het volledig materiaal over de gesproken woordkunst van de Nkundó-Móngo gepubliceerd en zoveel mogelijk in het betrokken gebied verspreid wordt. Dezelfde zorg zou moeten besteed worden aan uitgave en verspreiding van het dialecten-materiaal van P. HULSTAERT.

Het Lómóngo blad *Lokolé* heeft een gewichtige rol te spelen in de éénmaking van het Lómóngo. Zonder de redactie eigen initiatief te ontnemen, zou dit blad in zijn pogen kunnen gesteund worden en gezorgd voor grotere verspreiding. Beïnvloed door deze wetenschappelijke werken en door het blad *Lokolé*, zou men in het Móngo-gebied zich meer en meer gaan interesseren voor « algemeen » Lómóngo en zou men zich kunnen aansluiten bij de taalvorm van de vicariaten van Coquilhatstad en Basankoso.

LIJST DER ONDERZOCHE TIJDSCHRIFTEN

Afkortingen	Titel van de tijdschriften.
<i>Aequatoria</i>	<i>Aequatoria</i> (Coquilhatville).
AFER	<i>Africanæ Fraternalæ Ephemerides Romanae</i> (Roma).
<i>Africa</i>	<i>Africa</i> (London).
<i>Afr. Stud.</i>	<i>African Studies</i> (Johannesburg).
<i>Afr. ardente</i>	<i>Afrique ardente</i> (Bruxelles).
<i>Agric. Élevage</i>	<i>Agriculture et élevage au Congo belge</i> (Bruxelles).
<i>Amer. Journ. Sociology</i>	<i>The American Journal of Sociology</i> (Chicago).
<i>Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart</i>	<i>Annalen van Onze-Lieve-Vrouw van het H.-Hart</i> (Bergerhout-Antwerpen).
<i>Ann. N.-D. Sacré-Cœur</i>	<i>Annales de Notre-Dame du Sacré-Cœur</i> (Bergerhout-Anvers).
<i>Anthropos</i>	<i>Anthropos</i> (Freiburg).
<i>Artes Africanæ</i>	<i>Artes Africanæ</i> (Brussel).
<i>Arts et Métiers indig.</i>	<i>Arts et Métiers indigènes</i> (Léopoldville).
<i>Band</i>	<i>Band</i> (Leopoldstad).
<i>Belgique d'Outre-Mer</i>	<i>Belgique d'Outre-Mer</i> (Léopoldville).
<i>Brousse</i>	<i>Brousse</i> (Léopoldville).
<i>Bull. agric. Congo belge</i>	<i>Bulletin agricole du Congo belge</i> (Bruxelles).
<i>Bull. Ass. Dipl. Ec. Paturages</i>	<i>Bulletin de l'Association des Diplômés de l'École spéciale des conducteurs-géologues du Borinage à Paturages</i> (Wasmès).
<i>Bull. Jurid. indig.</i>	<i>Bulletin des Juridictions indigènes et du droit coutumier congolais</i> (Élisabethville).
<i>Bull. C.E.P.S.I.</i>	<i>Bulletin du Centre d'Études des Problèmes Sociaux Indigènes</i> (Élisabethville).
<i>Bull. militaire</i>	<i>Bulletin militaire</i> (Léopoldville).
<i>Bull. Soc. R. belge géogr.</i>	<i>Bulletin de la Société Royale belge de géographie</i> (Bruxelles).
<i>Congo</i>	<i>Congo</i> (Bruxelles).

- Congo Mission News* Congo Mission News (Léopoldville).
Coq chante Le Coq chante (Coquilhatville).
Croix du Congo La Croix du Congo (Léopoldville).
Dietsche Warande en Belford Dietsche Warande en Belford (Antwerpen).
Elckerlyc Elckerlyc (Brussel).
Grands Lacs Grands Lacs (Namur).
Hooger Leven Hooger Leven (Antwerpen).
Kongo-Overzee Kongo-Overzee (Antwerpen).
Lovania Lovania (Léopoldville).
Meded. der Zittingen, K.A.K.W. Mededelingen der Zittingen, Koninklijke Academie voor Koloniale Wetenschappen (Brussel).
Meded. der Zittingen, K. B. K. I. Mededelingen der Zittingen, Koninklijk Belgisch Koloniaal Instituut (Brussel).
Missiewerk Het Missiewerk in Belgisch Congoland (Westmalle).
Missiol. Week, Leuven Verslagboek van de Missiologische week (Leuven).
Missiol. Week, Nijmegen Verslagboek: Nederlandse Missiologische week (Nijmegen).
Mitt. Sem. Orient. Sprachen Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen an der Friedrich-Wilhelms-Universität zu Berlin (Berlin).
Nieuw Vlaanderen Nieuw Vlaanderen (Turnhout).
Now. Rev. de Sciences miss. Nouvelle Revue de sciences missionnaires (Becquenried).
Onze Kongo Onze Kongo (Leuven).
Pax Pax (Coquilhatville).
Probl. Afr. centrale Problèmes d'Afrique centrale (Anvers).
Recueil Trav. Sc. méd. Recueil de Travaux de Sciences médicales au Congo belge (Léopoldville).
Règne du Sacré-Cœur Règne du Sacré-Cœur de Jésus (Tervuren).
Rev. colon. belge Revue coloniale belge (Bruxelles).
Rev. congol. Revue congolaise (Bruxelles).
Rev. congolaise ill. Revue congolaise illustrée (Bruxelles).
Rev. intern. Sociol. Revue internationale de Sociologie (Paris).

- Rijk H.-Hart Jezus.* *Het Rijk van het Heilig-Hart van Jezus* (Ter-
vuren).
- Riv. di Antrop.* *Rivista di Antropologia* (Roma).
- Signum fidei* *Signum fidei* (Tumba).
- Trait d'Union* *Le Trait d'Union* (Anvers).
- Universitaire colon.* *L'Universitaire colonial* (Bruxelles).
- Voix du Congolais* *La Voix du Congolais* (Léopoldville).
- Zaire* *Zaire* (Bruxelles).
- Z. f. Ethnologie* *Zeitschrift für Ethnologie* (Braunschweig).

Iste HOOFDSTUK

BIBLIOGRAFIE OVER DE NKUNDÓ-MÓNGO
EN HUN TAAL ⁽¹⁾

I. De bewoners van Midden-Congo. ⁽²⁾

1. De Nkundó-Móngo-groep.

- BEQUAERT, M., Een steenenpunt uit Bokala. Bijdrage tot de kennis van het steentijdperk in het Centraal Congo-Bekken (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XVI, 1945, II, 349-360).
- BOELAERT, E. (M. S. C.), De Nkundó-Móngo, één volk één taal (*Aequatoria*, I, 1938, VIII, 3-25).
- , De Móngo: Kanttekening bij *Les peuplades du Congo belge* (*Kongo-Overzee*, IV, 1938, I, 19-22).
- , Batetélé: Zuid-Móngo (*Kongo-Overzee*, V, 1939, II, 77-81).
- , Les Bongili (*Aequatoria*, X, 1947, I, 17-34).
- , Volk en staat in Kongo (*Kongo-Overzee*, V, 1939, III, 120-126).
- , De Nkundó-maatschappij (*Kongo-Overzee*, VI, 1940, III-IV, 148-161).

(1) Sommige studies kunnen naar inhoud onder verschillende rubrieken gerangschikt worden. Wij citeren ze slechts éénmaal.

(2) Onder deze titel rangschikken wij studies met etnografische, geschiedkundige en prehistorische gegevens.

- , Le clan équivoque (*Aequatoria*, XI, 1948, I, 13-19).
- , De Nkundó-maatschappij (*Aequatoria*, IV, 1941, III, 41-44).
- , De Nkundó-Móngo (*Congo*, 1938, II, 454-462).
- , Coups de sonde (*Aequatoria*, V, 1942, II, 26-30).
- , Équateurville (*Aequatoria*, XV, 1952, I, 1-12).
- , Ntange (*Aequatoria*, XV, 1952, II, 58-62 ; III, 96-100).
- , Charles Lemaire, premier commissaire du district de l'Équateur (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XXIV, 1953, II, 506-535).
- , Hondenoorlog (*Aequatoria*, VIII, 1944, 76-79).
- , Uit mijn negerij. Bepaling van plaats en tijd (*Hooger Leven*, VIII, 1934, LI, 1612-1613).
- BRAUSCH, G. E. J. B., La société Nkutshu (*Bull. Jurid. indig.*, XIII, 1945, II, 29-59 ; III, 61-89).
- CAMPBELL, D., Wandering in Central Africa (London, 1929, Sceley, Service C^o, 284 pp.).
- COLLIGNON, M., Notice sur l'exode des Kundu de la région du Ruki (*Rev. congolaise ill.*, XXV, 1953, X, 5-8 ; XI, 19-20 ; XXVI, 1954, I, 27).
- DE JONGHE, E., Associations primitives d'idées : serpents, jumeaux, arc-en-ciel (*Congo*, 1924, I, 545-559).
- DEL COURT, L., DALLONS, A., Les Móngo du Sankuru (*Bull. Jurid. indig.*, XVII, 1949, VI, 165-189 ; V, 137-163).
- DE RYCK, F., Les Lalia-Ngolu (*Trait d'Union*, VI, 1937, III, 93-254).
- DE SCHAETZEN, ADR. (C. I. C. M.), Quelques notes sur les populations des environs du lac Léopold II (*Aequatoria*, VI, 1943, IV, 118).
- , Les Iyémbé du lac Léopold II (*Aequatoria*, XIII, 1950, II, 64-66).

- DITTEL, P., Die Besiedlung Südnigeriens von den Anfängen bis zur britischen Kolonization (*Wissensch. Veröffentl. d. Mus. f. Landesk.*, Leipzig, 1936, N. F., IV, 71-146).
- EMPAIN, E., Les Bakela de la Loto (*Bull. Soc. R. belge Géogr.*, XLVI, 1922, III, 206-265).
- ENGELS, A., Les Wangata (*Rev. congol.*, I, 1910-11, 438-486 ; II, 1911-12, 26-54 ; 107-124 ; 203-214) (Vromant, Bruxelles, 1912, 101 pp. in-8°).
- , Quelques observations sur les migrations indigènes dans la région de l'Équateur (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, V, 1934, II, 218-226).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), L'ethnie Móngo (*Aequatoria*, IX, 1946, II, 69-76).
- , Nkundó en Móngo (*Aequatoria*, IV, 1941, II, 35-37).
- , Over de volkstammen van de Lomela (*Congo*, 1931, I, 13-52).
- en WANTENAAR, Bongando en rasfierheid (*Aequatoria*, III, 1940, II, 63-64).
- en BROWN, Ntomba (*Aequatoria*, III, 1940, II, 63).
- MAES, J., Notes sur les populations des bassins du Kasai, de la Lukenie et du lac Léopold II (Bruxelles, 1924).
- MAES, J. en STRIJCKMANS-MAZY, Note sur les populations Lalia et Yasayama du territoire des Dzalia-Boyela (*Congo*, 1934, I, 172-179).
- MOELLER, A., Les grandes lignes des migrations des Bantous de la Province orientale du Congo belge (*Verhand. in-8°*, K. B. K. I., Sect. voor Morele en Polit. Wetensch., VI, Brussel, 1936, 578 pp. in-8°, ill., cartes).
- MOLIN, S., Notes sur les Boyela (*Congo*, 1933, I, 388-401).
- PHILIPPE, RENÉ, Les Ntomb'e Njale du lac Léopold II (*Aequatoria*, XVI, 1953, II, 41-48).

- POPPE, FR. (M. S. C.), Les Eleku de la moyenne Tshuapa (*Aequatoria*, III, 1940, IV, 114-115).
- ROMBAUTS, H. (C. I. C. M.), Les Ekonda e Mputela (*Aequatoria*, IX, 1946, IV, 138-152).
- , Les Ekonda (*Aequatoria*, VIII, 1945, IV, 121-127).
- SCHEBESTA, P. (S. V. D.), A propos de « l'Ethnie Móngo » (*Zaire*, II, 1948, II, 77-89).
- SOORS, M., Les poussées soudanaises ont-elles traversé les régions Nkundo ? (*Zaire*, III, 1949, I, 59-60).
- STANISLAS, P. (C. P.), Kleine nota over de Ankutshu (*Aequatoria*, II, 1939, X-XI, 124-130).
- , De Atetélé-Asambala (*Aequatoria*, IX, 1946, III, 91-99).
- VAN DER KERKEN, G., L'ethnie Móngo (*Verhand. in-8º*, K. B. K. I., Sectie voor Morele en Politieke Wetensch., XIII, 1 en 2, Brussel, 1944, 1143 pp. in-8º).
- , L'ethnie Móngo (*Meded. der Zittingen*; K. B. K. I., IX, 1941, II, 289-291).
- VAN DER LINDEN, TH. (Mill Hill), Uit de geschiedenis der Móngo (*Aequatoria*, VI, 1943, IV, 114-117).
- VESTERS, J. (Mill Hill), Móngo (*Aequatoria*, III, 1940, I, 29-30).

2. De Pygmoïden van de Evenaar.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Klan-exogamie der Batswá (*Kongo-Overzee*, XV, 1949, I, 24-33).
- , De toekomst der Batswá (*Meded. der Zittingen*; K. B. K. I., XX, 1949, I, 199-217).
- , Quelques notes sur les Batswá de l'Équateur (*Aequatoria*, IX, 1946, II, 58-63).
- , Les Batswá (*Aequatoria*, IX, 1946, IV, 153-154).
- , Les Batswá de l'Équateur (*Aequatoria*, VIII, 1945, I, 26).

- , Pleidooi voor de Batswá (*Zaire*, III, 1949, X, 1091-1100).
- , Les Batswá. Quelques notes démographiques (*Aequatoria*, X, 1947, IV, 134-136).
- , Waar komen onze Pygmoïden vandaan? (*Kongo-Overzee*, III, 1936-37, I, 22-25).
- DE JONGHE, E., Rapport sur le mémoire de M. J. Jadin : Les groupes sanguins des Pygmoïdes et des nègres de la province équatoriale (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XI, 1940, I, 142-146).
- DE LANGHE, A., COMHAIRE, J., De Batwa van het gewest Oshwe (*Zaire*, I, 1947, X, 1145-1147).
- DE ROP, A. (M. S. C.), Kanttekeningen bij « Les Pygmées du Congo belge » (*Aequatoria*, XVI, 1953, IV, 129-133).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Que signifie le nom Batswá ? (*Aequatoria*, XVI, 1953, III, 101-104).
- JADIN, J., Les groupes sanguins des pygmoïdes et des nègres de la province équatoriale (Congo belge) (*Verhand. in-8º, K. B. K. I.*, Sectie voor Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen, T. X, afl. 3, 1940, Brussel, 42 pp.).
- POSSOZ, E., Batoa Batwa, Batswa (*Africa*, XXIV, 1954, III, 257-259).
- SCHEBESTA, P. (S. V. D.), Les pygmées du Congo belge (*Verhand. in-8º, K. B. K. I.*, Sectie voor Morele en Polit. Wetensch., XXVI, 2, Brussel, 1952 ; 22-33 ; 70-77 ; 85-89 ; 293-298 ; 358-366 ; 370-372).
- SCHMIDT, W. (S. V. D.), Der Ursprung der Gottesidee, Band IV (Die Batswa-Pygmoïden von Équateur, IV, Kapitel, 310-355).
- SCHUMACHER, P. (W. P.), Les Batswá sont-ils des pygmées authentiques ? (*Aequatoria*, X, 1947, IV, 130-133).

- SOORS, M., Note sur les Pygmées (*Zaire*, IV, 1950, III, 299-301).
- VAN DER KERKEN, G., Pygmées, Pygmoïdes et Pygmiformes (Batshua) assujettis aux Móngo (*XVIe Congrès Intern. d'Anthropologie et d'Archéologie préhistorique*, Bruxelles, 1935, 831-841) (Bruxelles, impr. méd. et scient., 1936).
- WAUTERS, G. (M. S. C.), De halfdwergen in Midden-Kongo (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, L, 1939, 173-178 ; 208-209 ; 248-251 ; LI, 1940, 60-61).
- X, Les pygmées de l'Afrique centrale (*Congo*, 1924, I, 588-594).

II. De familie.

1. Geboorte, opvoeding.

- ALLY, J. A., L'enfance chez les Wakusu (*Voix du Congolais*, VI, 1950, XLVII, 88-89).
- BOKETSHU, B., La grossesse et l'enfantement chez les Nkundó (*Voix du Congolais*, VI, 1950, XLVI, 26-28).
- BRAUSCH, G. E. J. B., Les associations pré-nuptiales dans la Haute Lukenyi (*Bull. Jurid. indig.*, XV, 1947, IV, 102-129).
- CORDEMANS, Association primitive d'idées : serpents, jumeaux, arcs-en-ciel (*Congo*, 1925, I, 613-614).
- EMENGE, V., LONGONDA, F., BOLANJEI, B., BOYAKA, Politesse Móngo (*Aequatoria*, VIII, 1945, II, 103-108).
- GILLIARD, L. (C. I. C. M.), Les jumeaux chez les Ntomba et Bolia (*Congo*, 1925, II, 427-434).
- ILONGA, L., Les enfants jumeaux chez les Nkundó (*Voix du Congolais*, V, 1949, XXXIV, 22-23).

- NGOI, P., La grossesse et l'enfantement chez les Nkundó (*Aequatoria*, VII, 1944, I, 14-24 ; II, 63-70 ; III, 117-124).
- WINDELS, A. (Laz.), La puberté chez les Mpámá-Bakutu (*Aequatoria*, II, 1939, IV, 37-43).
- X, Les associations pré-nuptiales dans la Haute Lukenyi (*Zaire*, II, 1948, III, 315-320).

2. Het huwelijk.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Het kristelijk gezin (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXIX, 8).
- , Dood aan het inlandsch gezin ? (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXVI, 8).
- , Een vrouw kopen (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXVII, 8).
- , Validiteit der pseudo-huwelijken (*Aequatoria*, II, 1939, III, 30-32).
- , Un statut pour monogames (*Aequatoria*, II, 1939, VIII, 91-93).
- DE BOECK, J. (C. I. C. M.), Enige notas over het inlands huwelijk bij de Ekonda (Leopold-meer) (*Congo*, 1933, I, 547-554) en (*Bull. Jurid. indig.*, II, 1934, VIII, 158-161).
- DE CLEENE, N., Contribution à l'étude de la polygamie (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XIII, 1942, II, 126-169).
- DE HEUSCH, L., Éléments de potlatch chez les Hamba (*Africa*, XXIV, 1954, IV, 337-347).
- DE JAEGER, Le contrat de mariage chez les Yakoma (*Congo*, 1921, I, 584-588).
- DE JONGHE, E., Le mariage des Nkundó, par le R. P. Hulstaert (*Congo*, 1936, II, 378-381) (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, VII, 1936, II, 216-220).

- DESCAMPS, P., Le mariage par achat (analyse et synthèse) (*Rev. intern. Sociol.*, XXX, 1922, 449-463).
- DE WITTE, Al., Veelwijvigheid (*Onze Kongo*, II, 1911, 211-230 ; 283-290).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Le mariage des Nkundó (*Verhand. in-8º*, K. B. K. I., Sectie voor Morele en Polit. Wetensch., VIII, Brussel, 1938, 520 pp. + carte).
- , Les sanctions coutumières contre l'adultère chez les Nkundó (*Verhand. in-8º*, K. B. K. I., Sectie voor Morele en Politieke Wetensch., VII, 4, Brussel, 1938, 53 pp.).
- , Het betalen van de bruidschat bij de Nkundó (*Kongo-Overzee*, I, 1934-35, III, 129-136).
- , Note sur l'indemnité en matière d'adultère (*Bull. Jurid. indig.*, II, 1934, VII, 121-122).
- , Les différentes formes de mariage et unions pseudo-matrimoniales chez les Nkundó (*Bull. Jurid. indig.*, IV, 1936, X, 229-247).
- , Huwelijk der Nkundó-negers (*Elckerlyc*, II, 1936, XLVIII, 11).
- , Rupture du mariage (*Aequatoria*, XI, 1948, III, 114).
- , Questions de dot (*Aequatoria*, XIV, 1951, IV, 144-146).
- , Le divorce chez les Nkundó (*Bull. Jurid. indig.*, V, 1937, V, 141-157).
- , Le divorce chez les Nkundó (*Congo*, 1934, II, 657-673 ; 1935, I, 38-56).
- , Notes sur le mariage des Ekonda (*Aequatoria*, I, 1938, IX, 1-11).
- , Adaptation des cérémonies de mariage (*Aequatoria*, V, 1942, V, 111-112).
- , Rupture du mariage (*Aequatoria*, XI, 1948, III, 114).

- , La réaction indigène contre les divorces (*Bull. jurid. indig.*, VI, 1938, X, 284-288).
- en SOHIER, A., La réaction indigène contre les divorces (*Congo*, 1936, I, 11-26).
- M. P., Autour de la dot (*Aequatoria*, III, 1940, II, 44-48).
- M. S. C., En lisant « autour de la dot » (*Aequatoria*, III, 1940, II, 74-78).
- N. D., A propos de l'adultère (*Aequatoria*, VI, 1943, II, 51-53).
- NGOI, P., La limitation du taux de la dot (*Zaire*, IV, 1950, VI, 643-650).
- , Le veuvage chez les Nkundó (*Aequatoria*, IV, 1941, IV, 68-71).
- OMARI, A., Le mariage coutumier chez les Bakusu (*Kongo-Overzee*, XIV, 1948, I, 10-20) (*Voix du Congolais*, IV, 1948, XXVI, 191-195 ; XXVII, 238-241).
- PHILIPPE, RENÉ, Le mariage chez les Ntomb'e Njale du lac Léopold II (*Aequatoria*, XVII, 1954, III, 87-106).
- POSSOZ, E., Huwelijksrecht bij de Móngo (*Aequatoria*, II, 1939, I, 3-10).
- , Polygamie (*Aequatoria*, II, 1939, V, 49-53).
- , *Quaestiones disputandae* : divorce (*Aequatoria*, II, 1939, VIII, 89-90).
- , Mariage et droits féodaux (*Aequatoria*, III, 1940, I, 23-27).
- , Dot titre de mariage (*Aequatoria*, IV, 1951, II, 27-32).
- ROMBEAU, A., Du mariage de l'indigène au Congo (*Bull. Ass. Dipl. Éc. Pâturages*, VI, 1936, mars, 82-84).
- RUDOLF (C. P.), Het oorspronkelijk huwelijksverdrag bij de Ngandu (*Aequatoria*, III, 1940, IV, 97-102).

- SOHIER, A., Commentaire juridique (La réaction indigène contre les divorces : Hulstaert, G.) (*Bull. Jurid. indig.*, VI, 1938, X, 289-291).
- VAN DER KERKEN, G., Rapport sur le Mémoire du R. P. Hulstaert, intitulé : Le mariage des Nkundó (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, VIII, 1936, II, 249-252).
- VAN DER LINDEN, TH. (Mill Hill), Slavernij of wat ? (*Onze Kongo*, III, 1912, 199-208).
- VAN GOETHEM, E. (Mgr), Un abus dans la pratique du divorce (*Aequatoria*, III, 1940, II, 54-56).
- WEBER, Un mariage chez les Bambólé (*Règne du Sacré-Cœur Jésus*, 1936, juill., 177-180).
- X, Mariage et natalité (*Aequatoria*, III, 1940, II, 60-61).
- , La protection du mariage monogamique des indigènes (*Aequatoria*, XIII, 1950, I, 31-32).
- , Mariage chrétien et coutume (*Aequatoria*, XIII, 1950, I, 35).

3. Familieverhoudingen.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Terminologie classificatoire des Nkundó (*Africa*, XXI, 1951, III, 218-223).
- BRAUSCH, G. E. J. B., La famille dans la Haute Lukenyi (*Bull. Jurid. indig.*, XV, 1947, VI, 178-189).
- KAPTEIN, G. (O. C. S. O.), Familieleven en zeden bij de inboorlingen van de Evenaar (*Congo*, 1922, I, 531-549).
- , Vie familiale et mœurs chez les indigènes de l'équateur (*Bull. Jurid. indig.*, III, 1935, I, 17-19 ; II, 28-35).
- MATHIJSEN, H., Chez les hommes-lianes (*Grands Lacs*, LVI, 1938-40, IV-V-VI, 129-130).

4. De dood.

- ALLY, A., La mort chez les Bakusu (*Voix du Congolais*, V, 1949, XXXIV, 20).
- BROKERHOF, P. (M. S. C.), Negergedachten over den dood (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart.*, XXIX, 1928, 126-130).
- DE SCHAEZTEN, A. (C. I. C. M.), L'enterrement des morts chez les Ntomba-Njale du Lac Léopold II (*Zaire*, III, 1949, IX, 1017-1021).
- GILLIARD, L. (C. I. C. M.), Les Bolia. Mort et intronisation d'un grand chef (*Congo*, 1925, II, 223-238).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Grafbeelden en standbeelden (*Congo*, 1938, II, 94-100), (*Aequatoria*, I, 1938, IV, 1-8).
- , Coutumes funéraires des Nkundó (*Congo*, 1938, I, 451-461) (*Anthropos*, XXXII, 1937, II, 502-527; III, 729-742).

III. Het maatschappelijk leven.

1. Het gewoonterecht.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), La propriété foncière dans l'idée des Nkundó (*Meded. der Zittingen, K. A. K. W.*, I, 1955, II, 162-166).
- , Faut-il créer des réserves pour les indigènes ? (*Zaire*, IX, 1955, II, 133-142).
- , De rechtsproeven bij de Nkundó (*Congo*, 1938, II, 526-546).
- , Législation foncière de l'État Indépendant et Droit Naturel (*Aequatoria*, XVII, 1954, II, 42-50).
- DE RYCK, M., Les coutumes judiciaires des Lalia (*Bull. Jurid. ind.*, I, 1933, II, 31-34; III, 39-41).

- DETHIER, F. M., Notes sur les institutions et coutumes judiciaires des Nkundó-Móngo (*Bull. Jurid. indig.*, XIII, 1945, VI, 178-188 ; VII, 201-220).
- ENGELS, A., Les droits particuliers ou collectifs des indigènes de la province de l'Équateur sur les terres (*Bull. Soc. B. Ét. coloniales*, XXIX, 1922, 24-37).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Sur les droits du chef de famille (*Aequatoria*, XVII, 1954, IV, 154-156).
- , La propriété chez les Móngo (*Aequatoria*, IX, 1946, I, 20-31).
- , Sur le droit foncier Nkundó (*Aequatoria*, XVII, 1954, II, 58-65).
- , De rechterlijke organisatie in Congo (*Elckerlyc*, II, 1936, IV, 26).
- , Rond het Mulattenvraagstuk in Congo (*Elckerlyc*, II, 1936, VIII, 25).
- , La garde d'enfant chez les Móngo (*Bull. Jurid. indig.*, IX, 1941, II, 29-34).
- LECOSTE, B., La justice coutumière chez les Bangengele (*Bull. Jurid. indig.*, XX, 1952, VIII, 231-244).
- N. D., A propos de vol (*Aequatoria*, V, 1942, II, 33-38).
- OMARI, A. J., Le droit foncier congolais (*Voix du Congolais*, VI, 1950, XLVIII, 138-139).
- PHILIPPE, RENÉ, Notes sur le régime foncier au lac Léopold II (*Aequatoria*, XVII, 1954, II, 51-57).
- POSSOZ, E., De la langue dans les juridictions indigènes (*Aequatoria*, III, 1940, III, 95).
- VAN CAMPENHOUT, M., Historique, organisation judiciaire et procédure du groupement Songo (*Bull. Jurid. indig.*, XI, 1943, VI, 127-134).
- VANHOVE, J., Éléments de droit privé coutumier du Congo belge (Extrait des *Nouvelles*, Bruxelles, 1938, F. Larcier, 4°, 29 pp.).

VAN GOETHEM, E. (Mgr), Procédure du tribunal indigène d'après l'ancienne coutume (*Aequatoria*, IV, 1941, V-VI, 81-94).

2. Het economisch leven.

BOELAERT, E. (M. S. C.), Visserij in mijn negerij (*Congo*, 1933, II, 703-724).

BREPOELS, R., De neger op jacht (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLI, 1930, 177-180).

—, De visvangst (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLI, 1930, 55-62).

—, Voedsel der negers (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLI, 1930, 196-203).

—, Voedsel en huisvesting der negers (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLI, 1930, 223-229).

COMHAIRE, J., Oshwe, territoire congolais (*Rev. Colon. Belge*, IV, 1949, XDVI, 632-633).

COMHAIRE-SYLVAIN, S., L'habitation chez les Nkundó du territoire d'Oshwe, Congo belge (*Afr. Stud.*, VIII, 1949, II, 66-69).

DE RODE, PH., Note sur la fonte du fer (*Aequatoria*, III, 1940, IV, 103).

DE ROP, A. (M. S. C.), Nota's over de smidse der Nkundó (*Aequatoria*, XVII, 1954, I, 1-6).

DE RYCK, M., La chasse chez les Lalia Ngolu (*Bull. agric. Congo belge*, 1929) (*Congo*, 1932, II, 394-402).

EMILIENNE (ZR.), Raphia-vlechtwerk in Bondombe (*Aequatoria*, III, 1940, IV, 132-134).

FRANÇOIS, Note sur la poterie « Wembo Nyama » (*Brousse*, 1940, III, 16).

FRASER, D., Through the Congo Basin (London, 1927, H. Jenkins, XII + 283 pp., cartes, in-8°).

GUTERSOHN, TH. (Mill Hil), Ekonomisch leven van de Móngo-neger (*Congo*, 1920, I, 92-105).

HENDRICK, H., Documentation sur les pêcheries au Congo belge. District du lac Léopold II, territoire des Ekonda (*Bull. agric. Congo belge*, XXII, 1931, I, 45-49).

HENRIS, L., L'emploi des flèches en territoire de Boende (*Bull. Militaire*, 1948, XXXI, 516-519).

JAK, J. (S. S. C.), Een en ander over de stam der Bambole (*Rijk H.-Hart Jezus*, XXXV, 1936, I, 20-23).

LE BUSSY, R., Documentation sur les pêcheries au Congo belge. District du lac Léopold II. Territoire des Bolia-Basengere (*Bull. agric. Congo belge*, XXII, 1931, I, 43-45).

MAES, J., La vannerie au lac Léopold II (*Artes Africanae*, 1936, I, 33 pp.).

—, Poterie au lac Léopold II (*Artes Africanae*, 1947, pp. 20-44).

—, Le tissage chez les populations du lac Léopold II (*Anthropos*, XXV, 1930, II, 393-408).

SCOTTI, P., Gli scudi congolese del Museo di Antropologia ed Etnografia di Torino (*Riv. di Antrop.*, XXXII, 1938-39, 195-207).

SOORS, M., Le café, boisson coutumière des Bakusu (*Agric. Élevage*, 1933, V, 56).

VAN DER LINDEN, TH. (Mill Hill), De jacht onder de Móngo-negers (*Congo*, 1921, I, 61-69).

—, Het huishouden van de Móngo-neger (*Onze Kongo*, III, 1912-13, 407-441).

VAN HOECK, J., Notes sur l'industrie de la poterie Mongo (*Brousse*, 1939, IV, 15).

VAN MOESIEKE, D., Monographie agricole du district de la Lulonga (Équateur) (*Bull. agric. Congo belge*, XX, III, 395-439 ; IV, 531-554).

- WILBAUX, R., Considérations sur *Tephrosia Vogelii* Hook. f. (poison de pêche) et un certain nombre d'espèces voisines (*Ann. de Gembloux*, 1935, janv.-févr., 96 pp.).
- X, Documentation sur les pêcheries au Congo belge (*Bull. agric. Congo belge*, XX, 1929, III, 307-351; IV, 501-530).

3. Sociale en politieke instellingen.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Politique d'intégration et formation politique des indigènes (*Probl. Afr. centrale*, V, 1952, XVIII, 271-275).
- BREPOELS, R., Het familiehoofd bij de Nkundó-negers (*Congo*, 1930, II, 332-340).
- BRAUSCH, G. E. J. B., Le groupe social comme synthèse créatrice (*Bull. C.E.P.S.I.*, 1946-47, III, 35-69) (*Kongo-Overzee*, X-XI, 1944-45, I-III, 20-48).
- , Quelques aspects psychologiques de l'organisation sociale Nkutshu (*Probl. Afr. centrale*, V, 1952, XV, 3-10).
- DE JONGHE, E., A propos de la politique indigène. Le respect de la coutume (*Congo*, 1921, I, 748-767).
- , La structure des sociétés indigènes et quelques problèmes de politique indigène (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, III, 1932, II, 315-325).
- DELOBBE, L'oncle maternel dans la famille Nkundó (*Congo*, 1937, I, 100-102).
- DENIS, J. (C.I.C.M.), Notes sur l'organisation de quelques tribus aux environs du lac Léopold II (*Anthropos*, XXXV-XXXVI, 1940-41, 815-829).
- DONCKERWOLCKE, A., De instellingen der Wankutshu (*Kongo-Overzee*, I, 1935, IV, 235-250).
- ENGELS, A., A propos des chefferies indigènes (*Congo*, 1922, I, 1-10).

- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Feu la coutume indigène ? (*Mémoires de la Zittingen, K. B. K. I.*, XXI, 1950, I, 148-160).
- JADOT, J. M., Chronique des Bakwale. L'enfant à l'arc (Bruxelles, 1939, l'Expans. Colon., 224 pp. in-16°).
- LIÉGEOIS, L., Notice sur le régime social des Basongo Meno de Kole (*Bull. Jurid. indig.*, IX, 1941, I, 13-23).
- PLISSART, J., Note sur l'étude de A. Brausch : « Le groupe social comme synthèse créatrice » (*Bull. C.E.P.S.I.*, 1946-47, IV, 180-183).
- ROMBAUTS, H. (C. I. C. M.), Les soirées de Saint-Broussebourg (*Grands Lacs*, Namur, I, 223 pp., 1948 ; II, 224 pp., 1949 ; III, 199 pp., 1950).
- VANDEN BON, P. (C. I. C. M.), Enige gebruiken van de Batetélé (*Congo*, 1929, I, 72-76).
- VANDENBULCKE, P., Comment traiter les chefs noirs ? (*XIIIe Missiol. Week*, Leuven, 1935, 150-169).
- VAN OVERMEIRE, Over inlandsche hoofdmannen (*Congo*, 1926, I, 414-420).

4. Geheime secten.

- ABELOOS, R. V., De sekte « Lilwa » (*Band*, VIII, 1949, VIII, 311-313).
- BROKERHOF, P. (M. S. C.), De geheime genootschappen in Congo (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLIV, 1933, 131-132 ; 153-155 ; 174-176 ; 201-204 ; 225-229).
- CARRINGTON, J. F. (Rev.), Likwaakoi : A Congo Secret Society (*Baptist Quarterly*, XII, 1947, VIII, 237), (*Congo Mission News*, 1949, 145, 11-13).
- DE ROP, A. (M. S. C.), Lilwa-beeldjes bij de Boyela (*Zaire*, IX, 1955, II, 115-120).
- DE RYCK, M., Une société secrète chez les Lalia Ngolu : Liloa (*Aequatoria*, III, 1940, I, 2-7).

- DE WITTE, AL., Indongo (*Onze Kongo*, III, 1912, I, 57-74).
- ROUVROY, V., Le Lilwa (*Congo*, 1929, I, 783-798).
- WINDELS, A. (Laz.), La secte secrète des Mani à Lukolela (*Aequatoria*, III, 1940, II, 49-53 ; III, 79-84).

5. Ontvolking.

- A. R., Le grave problème de la dépopulation des Nkundó (*Lovania*, 1946, X, 198).
- BAKER, H. D., Étude concernant la situation sanitaire et démographique de quelques villages du district de la Tshuapa (*Recueil Trav. Sc. méd.*, 1944, du 141-150).
- , Étude de la dénatalité dans le territoire d'Ikela (*Bull. CEPST*, 1950, XIII, 34-65).
- BOELAERT, E. (M. S. C.), La situation démographique des Nkundó-Móngo (*Bull. C.E.P.S.I.*, publication spéc., 1946-47, 54 pp.).
- , Ontvolking door kolonizatie ? (*Aequatoria*, VIII, 1945, III, 92-94).
- , *Primum vivere* (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXXII, 9).
- , Sterft Kongo uit ? (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXVIII, 8).
- , Ontvolkingsvraagstuk door de industrie in Afrika (*XIXe Missiol. Week*, Nijmegen, 1948, 80-83).
- , Voués à la mort (*Bull. C.E.P.S.I.*, 1947-48, V, 118-120).
- BOUCKAERT, J. P. — REUL, R., Contribution à l'étude de la population du district de la Tshuapa (*Verhand. in-8°, K. B. K. I.*, Sectie voor Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen, Boek XXI, afl. 3, Brussel, 1952, 46 blz.).
- COMHAIRE, J., Une décade d'évolution en territoire d'Oshwe (*Zaire*, VII, 1953, III, 255-263).

- ESSER, J., Un fléau africain : la polygamie (*Zaire*, III, 1949, 239-255).
- , Communauté paysannes (*Aequatoria*, XIII, 1950, II, 54-59).
- , Le centre africain crie famine (*Aequatoria*, XIII, 1950, I, 12-13).
- , Le retour à la terre (*Grands Lacs*, LXIV, 1948-49, VII, 15-20).
- GEURTS, M., Étude démographique des populations Batetélé, Baluba, Mputu du territoire de Lusambo (*Zaire*, III, 1949 ; IX, 963-993 ; X, 1067-1089 ; IV, 1950, I, 17-38).
- GHLAIN, J., La dénatalité dans l'ethnie Móngo (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XXIV, 1953, III, 863-871).
- GUILMIN, M., La polygamie sous l'Équateur (*Zaire*, I, 1947, IX, 1001-1023).
- HEMERIJCKX, FR., Les causes médicales et sociales de la dénatalité (*Zaire*, II, 1948, V, 471-523).
- HEYBOER, B. M. (Mill Hill), A propos d'un cri d'alarme (*Zaire*, I, 1947, X, 1148-1149).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), La coutume Nkundó (Móngo) et le décret sur la protection de la fille indigène non pubère (*Congo*, 1937, II, 269-276).
- , Note démographique (*Aequatoria*, XI, 1948, I, 20-22 ; II, 50-52).
- , Note démographique (*Zaire*, III, 1949, IV, 433-440).
- , Sur le problème de la natalité (*Aequatoria*, VII, 1944, I, 42).
- LEDENT, H. Monogamie, polygamie et natalité chez les Nkundó (*Recueil Trav. Sc. méd.*, 1945, IV, 37-44).
- , La dépopulation chez les Nkundó (*Recueil Trav. Sc. méd.*, 1944, II, 130-140).

LEDENT, H., Régime matrimonial et indice démographique des sexes chez les Nkundó (*Recueil Trav. Sc. méd.*, 1946, V, 252-255).

LODEWIJCKX, CH., La dénatalité Nkundó. L'expérience de Bonyanga (*Bull. C.E.P.S.I.*, 1950, XIII, 66-81).

—, Est-il possible de relever la natalité Nkundó ? (*Aequatoria*, XI, 1948, I, 1-5) (*Zaire*, II, 1948, VIII, 915-921).

—, Sur la dénatalité Nkundó (*Aequatoria*, XII, 1949, III, 77-81).

—, Encore la dénatalité Nkundó (*Aequatoria*, XIV, 1951, IV, 131-135).

—, La dénatalité chez les Nkundó (*Zaire*, II, 1948, VIII, 293-301).

—, Sur la dénatalité Nkundó (*Zaire*, IV, 1950, V, 553-554).

MOTTOULLE, L., Sondage démographique parmi les populations de 24 territoires de la colonie, au cours d'un voyage récent au Congo (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XVII, 1953, III, 875-887).

SCHWERS, G. A., Les facteurs de la dénatalité au Congo belge (*Aequatoria*, VII, 1944, III, 89-100) (*Belgique d'Outre-Mer*, I, 1945, IV, 71-87) (*Recueil Trav. Sc. méd.*, 1945, III, 43-55).

SOHIER, A., Quelques considérations sur les travaux démographiques (*Zaire*, III, 1949, III, 293-301).

SOORS, M., La dénatalité chez les Móngo (*Zaire*, IV, 1950, V, 525-532).

VAN RIEL, J. — ALLARD, R., Contribution à l'étude de la dénatalité dans l'ethnie Móngo (*Verhand. in-8º, K. B. K. I.*, Sectie voor Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen, Boek XXIII, afl. 3, Brussel, 1953, 92 blz.).

- VERBEECK, A. (M. S. C.), Anticonceptionele middelen (*Aequatoria*, XIV, 1951, I, 26-28).
- , Le problème de la dénatalité chez les Nkundó (*Aequatoria*, XVIII, 1955, I, 6-13 ; II, 41-49).
- VERSTRAETE, H. — LAUWERS, S., Notes démographiques (*Bull. C.E.P.S.I.*, 1950, XI, 233-240).
- X., La dénatalité au Sankuru (*Aequatoria*, XI, 1948, II, 77).
- , Dénatalité (*Aequatoria*, II, 1939, VIII, 94 (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, IX, 1939, II, 106-108)).
- , La dénatalité dans les milieux indigènes (*Aequatoria*, VII, 1944, IV, 158-161).
- , Encore cette dénatalité (*Aequatoria*, X, 1947, II, 78-79).
- , Polygamie et dénatalité (*Aequatoria*, VIII, 1945, IV, 158).
- , Sur la dénatalité Móngo (*Aequatoria*, XIV, 1951, III, 108-109).
- , Dénatalité (Dr LEDENT, Dr BAKER) (*Aequatoria*, VII, 1944, III, 124).
- , La dénatalité chez les Móngo (*Lovania*, 1946, X, 199-200).
- , Démographie Mongo (*Pax*, Coquilhatville, III, 1955, IV, 8-10).

IV. De religie.

1. De godsdienstige opvattingen. ⁽¹⁾

- BITTREMIEUX, L. — LESTAEGHE, J., Godsdienstbegrippen bij de Nkundó van het Leopold-meer (*Congo*, 1928, I, 194-207 ; 356-365) (*Anthropos*, XVI-XVII, 1921-22, II, 628-632).

⁽¹⁾ Onder deze titel geven wij de studies die handelen over het geloof in een Opperwezen, in natuurgeesten en in de geesten van de afgestorvenen.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Uit mijn negerij. De Elimas (*Hooger Leven*, IX, 1935, II, 60-61).
- , De elimá der Nkundó (*Congo*, 1936, I, 42-52).
- , Uit mijn negerij. De geesten der afgestorvenen (*Hooger Leven*, IX, 1935, I, 12-13).
- , Uit mijn negerij. Godskennis en godsdienst (*Hooger Leven*, VIII, 1934, LII, 1636-1637).
- BROKERHOF, P. (M. S. C.), Iets over de geesten (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XXXIX, 1928, 52-55).
- , Geesten en olifanten (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XL, 1929, 61-62).
- GILLIARD, L. (C. I. C. M.), Mbomba (*Congo*, 1928, II, 532-536).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Les idées religieuses des Nkundó (*Congo*, 1936, II, 668-676).
- , Bijgeloof in ons Missiegebied (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLVI, 1935, 125-127).
- , Morale indigène (*Aequatoria*, IV, 1944, V-VI, 119-120).
- LESTAEGHE, J. (C. I. C. M.), Eeredienst bij de Nkundó van 't Leopold-meer (*Congo*, 1924, II, 186-212).
- POSSOZ, E., La morale nègre (*Aequatoria*, II, 1939, V, 54).
- VAN GOETHEM, E. (Mgr), Le Dieu des Nkundó (*Aequatoria*, XIII, 1950, I, 1-6; II, 41-48).
- WAUTERS, G. (M. S. C.), De bilima van de Batswá der Evenaarsprovincie (*Kongo-Overzee*, VI, 1940, II, 95-103).

2. De nkumu.

- BROWN, H. D., The nkumu of the Tumba. Ritual chieftainship on the Middle Congo (*Africa*, XIV, 1944, VIII, 431-447).

FRIEDERICH, A., Afrikanische Priestertümer. Vorstudien zu einer Untersuchung (*Studiën zur Kulturkunde*, Bd. VI) (Stuttgart, 1939, Strecker, Schröder, 391 pp., in-8°, cartes).

SCOHY, A., A propos des Nkumu du lac Tumba (*Brousse*, 1945, I, 29-32).

—, A propos des Nkumu du lac Tumba: II, le dernier écho d'une tradition indigène (*Brousse*, 1946, III-IV, 23-29).

STAS, J. B. (Laz.), Les Nkumu chez les Ntómhá de Bikoro (*Aequatoria*, II, 1939, X-XI, 109-123).

WAUTERS, G. (M. S. C.), Het ambt of de instelling van « Nkum » (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLVIII, 1937, 152-160).

3. De magie.

BOELAERT, E. (M. S. C.), Hekserij bij de Nkundó (*Kongo-Overzee*, II, 1935-36, II, 139-155).

—, Les épouvantails-amulettes (*Congo*, 1936, I, 677-679).

—, Yebola (*Kongo-Overzee*, I, 1934-35, I, 16-19).

—, Bene- en maledictie bij de Nkundó (*Congo*, 1939, II, 376-379).

BROKERHOF, P. (M. S. C.), Over de Bofomela (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLII, 1931, 173-174).

—, Iets over tovenaars (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XL, 1929, 30-32).

DE RODE, PH., Note sur l'épreuve superstitieuse de *nsamba* chez les Nkundó (*Aequatoria*, VIII, 1944, II, 79-80).

EKOYO, P., De likili (*Aequatoria*, II, 1939, VI, 68-71).

KERMANS, H., Sentiers en brousse (Anvers, 1940, Graphicilor, 30 pp., ill., in-4°).

MATHIJSEN, H., Tooverij en hekserij bij de Topoke en Bambólé (*Aequatoria*, II, 1939, IV, 44-48)

- NAUWELAERTS, P., Des épreuves superstitieuses chez les Bakela et les Unkutshu. De leur mise en pratique actuelle et de leur répression (*Universitaire Colon.*, I, 1929, VI, 6-9).
- Possoz, E., Essai d'interprétation des épreuves superstitieuses dans l'Équateur (*Aequatoria*, I, 1938, V, 1-17.)
- RAYMAKERS, Quelques notes sur le Bofomela chez les Móngo (*Bull. Soc. R. belge Géogr.*, 1927, III-IV, 208-224).
- ROMBAUTS, H. (C. I. C. M.), Rebouteux, sorcier, devin, esprit (*Grands Lacs*, LXV, 1949-50, I, 49-54).
- RUFFIN-PIERRE, M. P., Femmes « zebola » ou femmes hantées par un esprit (*Voix du Congolais*, 1947, XIV, 613-614).
- VAN AVERMAET, G. (M. S. C.), Le Bofomela (*Aequatoria*, II, 1939, VII, 133-137), (*Congo*, 1940, 74-80).
- VAN DER KERKEN, G., Religion, science et magie au pays des Móngo (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, IX, 1938, II, 202-292).
- VAN DER LINDEN, TH. (Mill Hill), De feticheur bij de Móngo-negers (*Onze Kongo*, II, 1911, 313-321).
- VICCARS, J. D., Witchcraft in Bolobo, Belgian Congo (*Africa*, XIX, 1949, III, 220-229).
- VIVIER, P., Ndjakomba (*Rayons*, VI, 1948, I, 13-18).
- X., The African explains witchcraft (*Africa*, VIII, 1935, IV, 504-569).

V. Geestesleven.

1. Muziek, dans, spel.

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Muziek en dans (*Nieuwe Vlaanderen*, V, 1939, XXX, 8).

- , Musique et danse (*Aequatoria*, VI, 1943, III, 77-78).
- , De zwarte telefoon (*Congo*, 1933, I, 356-364).
- en HULSTAERT, G., La musique et la danse chez les Nkundó (*Brousse*, IV, 1939, 13-14).
- en —, Les manifestations artistiques des Nkundó (Tshuapa) (*Brousse*, 1939, II, 18-21).
- CLARKE, R. T., The drum language of the Tumba people (*Amer. Journ. Sociology*, 1934, juli).
- COMHAIRE-SYLVAIN, J., Les danses Nkundó du territoire d'Oshwe au Congo belge (*Afr. stud.*, VI, 1947, III, 124-130).
- DE ROP, A. (M. S. C.), Kanttekening bij de « Bantu » mis (*Zaire*, VII, 1953, V, 497-501).
- GROOTAERT, J., Pensées autour d'un tamtam « lokombe » (*Brousse*, 1946, III-IV, 20-22).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Missie en volksvermaak bij de Nkundó (*XVI^{de} Missiol. Week Leuven*, 1938, 413-423).
- , Mission et divertissement populaires (*Aequatoria*, III, 1940, I, 16-21).
- , Note sur les instruments de musique à l'Équateur (*Congo*, 1935, II, 185-200 ; 354-375).
- , Musique indigène et musique sacrée (*Aequatoria*, XII, 1949, III, 86-88).
- , De telefoon der Nkundó (*Anthropos*, XXX, 1935, III, 655-668).
- JANS, P. (M. S. C.), Muziekproblemen in Kongo (*Elckerlyc*, 1936, N^{rs} 13 en 14).
- , Musique religieuse pour indigènes (*AFER*, 1938, Juni, n^r 13, 169-200) (*Aequatoria*, I, 1938, 1 hors série).
- MAES, J., Les lukombe ou instruments de musique à cordes des populations du Kasai, lac Léopold II, Lukenie (*Z. f. Ethnologie*, LXX, 1938, III-V, 240-254).

- NGOI, P., Jeux des Nkundó-Móngo (*Croix du Congo*, 1939, V).
- SCHEYVEN, R., Notes sur la musique chez les Bolia et les Ibeke y' Onkusu (*Arts et métiers indig.*, 1936, 11-16).
- TEGETHOFF, W. (M. S. C.), Tendances nouvelles dans la musicologie comparative (*Aequatoria*, XVIII, I, 26-28).
- TONNOIR, R., Bobongo ou l'art chorégraphique chez les Ekonda, Yembe et Tumba du lac Léopold II (*Probl. Afr. centrale*, VI, 1953, XX, 85-109).
- VAN GOETHEM, E. (Mgr), Lokolé of tam-tam bij de Nkundó-negers ⁽¹⁾ (*Congo*, 1927, II, 711-716 ; 1928, I, 33-38 ; 181-187).
- WALSCHAP, ALF. (M. S. C.), Gedachten over negermuziek (*Aequatoria*, II, 1939, III, 25-28).
- , Inheemsche zang en muziek in de Nkundó-Missie (*XVI^{de} Missiol. Week Leuven*, 1938, 424-432).
- , Gedachten over negermuziek (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, L, 1939, 155-158).
- WINDELS, A. (Laz.), Jeux et divertissements chez les Mpámá-Bakutu (*Aequatoria*, II, 1939, II, 18-23), (*Croix du Congo*, 1939, III + IV).

2. Gesproken woordkunst ⁽²⁾.

- AUDOMARUS, De jager en de krokodil (*Band*, VI, 1947, 351-353).
- BOELAERT, E. (M. S. C.), Nsong'â Lianja (*Congo*, 1934, I, 49-71 ; 197-216).

⁽¹⁾ In *Congo* staat foutief L. (Van Goethem) aangegeven.

⁽²⁾ Wij verwijzen ook naar de algemene literatuur voor ieder Missiegenootschap opgegeven in hoofdstuk II, blz. 68,3 ; 82,3 ; 85,3 ; 94,3 ; 98,3.

- , Nog over het Epos van de Mongo. Hoe hij heldenzanger werd (*Kongo-Overzee*, XX, 1954, IV-V, 289-292).
- , Elóko, de boeman der Nkundó (*Zaire*, III, 1949, II, 129-137).
- , Korte boeman-vertelsels der Nkundó (*Brousse*, I, 1939, 40-43).
- , Korte boeman-vertelsels der Nkundó (*Band*, I, 1942, VIII, 244-247).
- , Premières recherches sur la structure de cinq poésies Lonkundó (*Meded. der Zittingen*, K. B. K. I., XXIII, 1952, II, 348-365).
- BROKERHOF, P. (M. S. C.), Sprookjes uit Congo (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XXXIX, 1928, I, 6-8).
- , Twee vertelsels uit Congo (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XL, 1929, 10-13).
- , Een sprookje uit het apenland (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XXXIX, 1928, 204-205).
- COCQUYT, A., Proverbes des Ntómhá e Njale (*Aequatoria*, XVI, 1953, IV, 147-152 ; XVII, 1954, I, 7-27).
- DE BOECK, E. (Mgr), Vingernamen bij kinderen en kinderspelen (*Kongo-Overzee*, V, 1939, I, 36-39).
- DE BOECK, J. (C. I. C. M.), Sprookjes uit het Lokonda (*Congo*, 1927, I, 240-245 ; II, 410-418).
- DE WITTE, AL., Negersprookjes (*Missiewerk*, IX, 1912-13 ; X, 183-187 ; XI, 206-213).
- , Evenaarsfolklore (*Onze Kongo*, IV, 1913-14 ; II, 177-187).
- ENGELS, A., Losáko et proverbes chez les Nkundó. (*Meded. der Zittingen*, K. B. K. I., XIV, 1943, III, 556-570).
- , Légende Nkundó : le boa (*Rev. congol.*, III, 1912-13, 41-43).

ESSER, J., Fables Ntómbá (*Aequatoria*, VI, 1943, III, 72-77 ; IV, 90-96).

—, Proverbes Ntómbá (*Aequatoria*, V, 1942, V, 101-105 ; VI, 1943, I, 20-22).

EXUPERIEN, M., Fables que racontent les Nkundó (*Signum fidei*, XX, 1949, IV, 123-124 ; V, 159-160).

—, La tortue et l'épervier. Mboloko la nkoi. Curiosité punie (*Signum fidei*, XX, 1949, VII, 219-220 ; IX, 290 ; X, 323).

HULSTAERT, G. (M. S. C.), Nsabu (*Coq chante*, V, 1936, VI, 2-7).

—, Le style oral (*Aequatoria*, VIII, 1945, IV, 151-153).

—, Style oral (*Aequatoria*, VI, 1943, III, 67-71).

—, Morceaux rythmiques Móngo (*Aequatoria*, X, 1947, II, 54-58).

—, Art indigène et langue (*Aequatoria*, IV, 1941, II, 33-34).

—, Théâtre Nkundó (*Aequatoria*, XVI, 1953, IV, 142-146).

—, Prijskamp van rhythmische woordkunst (*Brousse*, 1946, I-II, 29-31).

ITTMANN, J., Kundu-Rätsel (*Mitt. Sem. Orient. Sprachen*, XXXVII, 162-184).

JADOT, J. M., Le théâtre de marionettes au Congo belge (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XXI, 1950, III, 559-570).

MAES, J., L'allume-feu des populations du Congo belge (*Congo*, 1933, II, 21-41).

POSSOZ, Mil, Nieuwe en oude kunst in Bamanya (*Hooger Leven*, IX, 1935, IV, 183).

VANDEN BON, P. (C. I. C. M.), Uit het leven der Batetélá. Vertellingen (*Congo*, 1928, I, 688-693 ; II, 68-75 ; 241-251 ; 419-427).

—, Uit het leven der Batetélá. Spreekwoorden (*Congo*, 1928, II, 797-798).

- , Uit het leven der Batetélé. Zangen (*Congo*, 1928, II, 795-796).
- VAN DEN HOVE, L. J., Pourquoi Dieu nous accable de maux (*Anthropos*, XXVI, 1931, 943-945).
- , Fables congolaises (*Bull. Soc. R. belge Géogr.*, 1932, III-IV, 170-191).
- VAN GOETHEM, E. (Mgr), Proverbes judiciaires des Móngo (*Aequatoria*, V, 1942, I, 1-8).
- , Devinettes Nkundó (*Aequatoria*, XV, 1952, II, 41-48).
- VERTENTEN, P. (M. S. C.), De Oeloe in de fabels. Legendes en vertelsels der Nkundó-Móngo (*Hoger Leven*, V, 1931, XX, 766-768 ; XXV, 966-967 ; XXXIII, 1288-1290 ; XXXV, 1366-1367).
- , Congoleesche vertelsels (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XXIX, 1928, 79-81 ; 100-102).
- , De twee gezusters (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XL, 1929, 106-109).
- , De schildpad in de Congoleesche fabels (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLII, 1931, 10-13 ; 33-38).
- , Lonkundó-spreekwoorden (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLI, 1930, 107-110).
- , Enkele Lonkundó-spreekwoorden (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLIV, 1933, 177).
- , Van de vrouw met de vier kinderen (*Ann. O.-L.-Vr. H.-Hart*, XLVI, 1935, 152-153).
- , Fables congolaises (*Ann. N.-D. Sacré-Cœur*, 1928, juillet, 148-153).
- , Congolese vertelsels der Nkundó-negers (*Congo*, 1929, I, 409-418).
- , Fabels en legendes der Nkundó-negers (*Congo*, 1931, I, 197-215 ; 388-396 ; 534-546 ; 687-693).
- , Nkundó-vertelsels (*Kongo-Overzee*, I, 1934-35, I, 65-74).
- , Lonkundó-spreekwoorden (*Congo*, 1930, II, 507-514).

—, Enkele Lonkundó-spreekwoorden (*Hooger Leven*, VII, 1933, XXVII, 846).

WALSCHAP, ALF. (M. S. C.), Tien Nkundó-rouwklachten (*Kongo-Overzee*, IV, 1938, IV, 210-214).

—, Zeven rouwzangen (*Dietsche Warande en Belford*, XXXIX, 1939, II, 102-105).

X., Deux proverbes Nkundu (*Afr. ardente*, XV, 1950, XLVIII, 4).

3. Wetenschap.

D'IPATIEFF, N., La liane *efiri*. Un remède fébrifuge et antimalaria (*Congo*, 1933, I, 185-198).

VERBEECK, ART. (M. S. C.), Inlandse geneesmiddelen (*Aequatoria*, XI, 1948, I, 23-31; II, 70-75; III, 98-102; IV, 148-152).

VI. De taal.

1. Taalkundige werken.

De taalkundige werken van ieder dialect worden opgegeven in hoofdstuk II, blz. 69, 4; 82, 4; 86, 4; 94, 4; 99, 4.

2. Vergelijkende taalstudie.

BOELAERT, E. (M. S. C.), Vergelijkende taalstudie, I (*Aequatoria*, I, 1938, III, 1-5).

—, Vergelijkende dialektenstudie, II (*Aequatoria*, I, 1938, VI, 1-8).

—, Bij vergelijkende taalstudie, III (*Aequatoria*, III, 1940, II, 88-89).

—, De vrouw bij de Nkundó-Móngo (*Aequatoria*, V, 1942, I, 9-14).

DE BOECK, J. (C. I. C. M.), Spraakkunst van het Lokonda (*Aequatoria*, II, 1939, IX, 97-106).

- DE ROP, A. (M. S. C.), Vergelijkende klankleer van het Lómóngo (Licentie-verhandeling, Kath. Universiteit, Leuven, 1953, 78 gepolycopieerde blz.).
- , Bantoe G en J vergeleken met het Lomongo (*Kongo-Overzee*, XX, 1954, IV-V, 432-435).
- ESSER, J., Autour des dialectes régionaux (*Aequatoria*, VII, 1944, II, 56-62).
- GILLIARD, L. (C. I. C. M.), La numération des Ntomba, riverains du lac Léopold II (*Congo*, 1924, II, 374-378).
- HANDEKIJN, ÉM. (C. I. C. M.), Spraakkunst der Wankutshu-taal (*Congo*, 1927, II, 52-61; 215-230; 377-399).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Dialektale stromingen in het Lómóngo-Lonkundó (*Aequatoria*, I, 1938, VII, 1-16).
- , Over het dialect der Boyela (*Aequatoria*, IV, 1941, V-VI, 95-98; V, 1942, I, 15-19; V, 1942, II, 41-43).
- , Woorden en uitdrukkingen in ons nieuw gebedenboek (*Aequatoria*, I, 1938, 2 hors série, 3-11).
- , Lómóngo en Ngbandi (*Aequatoria*, VIII, 1945, IV, 153-155).
- , Connectieve bijzinnen in het Lómóngo (*Aequatoria*, IX, 1946, IV, 135-137).
- , Schets van het Lontomba (*Kongo-Overzee*, V, 1939, IV, 205-221; VI, 1940, I, 1-29).
- , Rechtstreekse rede en chronologische orde in de Kongotalen (*Aequatoria*, IX, 1946, III, 100-103).
- , Les langues de la cuvette centrale congolaise (*Aequatoria*, XIV, 1951, I, 18-24).
- , Les langues indigènes et les Européens au Congo belge (*Afr. Stud.*, V, 1946, June, 126-135).
- , Le dialecte des pygmoides Batswá de l'Équateur (*Africa*, XVII, 1947, II, 21-28).
- , Considérations sur l'orthographe Lonkundó-Lómóngo (*Aequatoria*, I, 1938, I, 1-12).
- , Lingála-invloed op Lómóngo (*Zaire*, VII, 1953, III, 227-244).

- , Lingála (*Aequatoria*, III, 1940, II, 33-43; III, 65-73; V, 127-131).
- , Vergelijkende taalstudie (*Aequatoria*, II, 1939, VII, 73-82).
- , Quelques notes supplémentaires concernant la langue Lonkundó (*Anthropos*, XLI-XLIV, 1946-1949, I, 331).
- , Bibliographie van het Lonkundó-Lómóngo (*Congo*, 1937, II, 533-556).
- MEEUSSEN, A. E., Esquisse de la langue Ombo (*Ann. van het Koninklijk Museum van Belgisch-Congo*, Wetenschappen van de mens, Linguïstiek, deel 4, Tervuren, 1952, 44 pp. in-8°).
- , De talen van Maniema (*Kongo-Overzee*, XIX, 1953, V, 385-391).
- , Werkwoordafleiding in Mongo en Oerbantoe (*Aequatoria*, XVII, 1954, III, 81-86).
- PICAVET, R. (M. S. C.), Het dialekt der Batswá (*Aequatoria*, X, 1947, IV, 137-141).
- ROMBAUTS, H. (C. I. C. M.), Batswá, Batúa, Batóa (*Aequatoria*, XII, 1950, I, 21-23).
- , Langage simple, expressif et imagé (*Aequatoria*, XV, 1952, I, 27-30).
- , Elimo chez Ekonda (*Aequatoria*, XV, 1952, IV, 121-126).
- TANGHE, B., DE BOECK, E., HULSTAERT, G., Bestaat er wel in Congolese talen een tegenwoordige tijd? (*Aequatoria*, III, 1940, III, 90-95).
- X., L'étude des langues indigènes (*Aequatoria*, XIII, 1950, I, 34-35).

3. Taaleenmaking.

- BITTREMIEUX, L., HULSTAERT, G., A propos de langue unifiée (*Aequatoria*, VI, 1943, II, 37-41).

- BOELAERT, E. (M. S. C.), Naar een nationale inlandse taal in Kongo ? (*Kongo-Overzee*, II, 1935-36, IV, 240-248).
- , Taal en volk (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXXV, 16 ; XXXVI, 13 ; XXXVII, 12).
- , Volk en staat (*Nieuw Vlaanderen*, V, 1939, XXXIII, 8).
- GOEMAERE, A. (SS. CC.), Taaleenmaking (*Aequatoria*, IV, 1941, IV, 79).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Taaleenmaking in het Móngo-gebied (*Kongo-Overzee*, XVI, 1950, V, 292-298).
- , Over taaleenmaking (*Aequatoria*, VI, 1943, I, 13).
- , Taaleenmaking (*Aequatoria*, III, 1940, I, 30).
- , Taaleenmaking en dialektenstudie (*Zaire*, I, 1947, VIII, 885-901).
- , Het talenvraagstuk in Belgisch-Kongo (*Kongo-Overzee*, II, 1936-37, I, 49-68).
- , Kolonisatie in inheemsche taal (*Nieuw Vlaanderen*, II, 1936, XV, 8 ; XVI, 9).
- HULSTAERT, G., DE BOECK, G., Taaleenmaking (*Aequatoria*, IV, 1941, I, 19-20).
- V. M., Valeurs culturelles (*Aequatoria*, XV, 1952, IV, 146-147).

4. Tonen.

- DE ROP, A. (M. S. C.), Het toonsysteem van het Lómóngo en het Oerbantu (*Kongo-Overzee*, XIX, 1953, V, 413-419).
- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Les tons en Lonkundó (*Anthropos*, XXIX, 1934, 75-98 ; 399-420).
- , Les tons en Lonkundó (*Anthropos*, XXXI, 1936, II, 576).
- , Tonologie van het Lómóngo (*Kongo-Overzee*, XVI, 1950, II-III, 139-147).

- , Over de tonen in het Lonkundó (*Kongo-Overzee*, I, 1934-35, V, 257-273).
- , Tonetiek van het Lómóngo en Tshiluba (*Aequatoria*, IV, 1941, III, 56-58).
- ROMBAUTS, H. (C. I. C. M.), Tonétique du Lokonda (*Kongo-Overzee*, XV, 1949, I, 10-23; XX, 1954, IV-V, 376-390).
- X., Les tons en Lonkundó (*Congo*, 1934, II, 703-712).

5. Naamkunde.

- HULSTAERT, G. (M. S. C.), Hondennamen bij de Nkundó (*Kongo-Overzee*, II, 1935-36, IV, 226-289).
- , A propos d'onomastique (*Aequatoria*, XV, 1952, II, 52-57).
- , Identité coutumière (Nkundó-Móngo) (*Bull. Jurid. indig.*, VII, 1939, V, 160).
- , Ya-namen (*Aequatoria*, III, 1940, I, 21-22).
- POSSOZ, E., *Quaestiones disputandae*. Le préfixe ya- (*Aequatoria*, II, 1939, X-XI, 131).

6. De taal in het onderwijs.

- HULSTAERT, G. (M. S. C.), La langue véhiculaire de l'enseignement (*Aequatoria*, II, 1939, VIII, 85-89).
- , Les langues indigènes peuvent-elles servir dans l'enseignement? (*Meded. der Zittingen, K. B. K. I.*, XXI, 1950, II, 316-340).
- , Enseignement et formation générale (*Aequatoria*, VI, 1943, IV, 97-103).
- , Formation générale et école primaire (*Aequatoria*, VIII, 1945, III, 87-91).
- , La terminologie chrétienne dans les langues bantoues (*Nouv. Rev. de Science miss.*, VIII, 1952, I, 49-66).
- MORTIER, R. (O. M. C.), Van inlandse taal en onderwijs (*Aequatoria*, III, 1940, IV, 112-113).

- TANGHE, B. (Mgr.), HULSTAERT, G., Taal en onderwijs (*Aequatoria*, III, 1940, I, 28-29).
- VAN AVERMAET, G. (M. S. C.), Over inlandse taal en onderwijs (*Aequatoria*, IV, 1941, IV, 61-67).
- , Spraakkundige termen in het Lómóngo (*Aequatoria*, V, 1942, II, 21-25 ; VI, 1943, II, 49-50).
- Z. M., Gedachten over onderwijs, over schoolboeken, nota's over leesboeken (*Aequatoria*, III, 1940, II, 61-62).
- , Uit een schoolverslag (*Aequatoria*, II, 1939, V, 55-58).
- X., L'enseignement de la grammaire (*Aequatoria*, IX, 1946, II, 113-114).
- , Enseignement en communauté indigène (*Aequatoria*, VIII, 1945, I, 36).
- , L'éducation et la vie indigène (*Aequatoria*, VI, 1943, III, 87-88), (*Africa*, III, 57).
- , La question de l'enseignement (*Aequatoria*, V, 1942, IV, 88).
- , Crise de l'enseignement (*Aequatoria*, III, 1940, II, 59).
- , Langue et éducation (*Aequatoria*, III, 1940, II, 59).
-
- , Les langues indigènes peuvent-elles servir dans l'enseignement ? (*Mémoires de l'Institut de l'Université de Louvain*, 1943, IV, 97-103).
- , Formation générale et école primaire (*Aequatoria*, VIII, 1945, III, 87-91).
- , La terminologie chrétienne dans les langues indigènes (*Revue de Sciences Religieuses*, VIII, 1937, I, 59-66).
- , Van inlandse taal en onderwijs (*Aequatoria*, III, 1940, IV, 113-114).

IIe HOOFDSTUK

WERKEN IN HET LONKUNDÓ-LOMÓNGO GESCHREVEN

Voor het opmaken van de lijst werken, in verschillende Lomóngo-dialekten geschreven, benutten wij de studie van P. G. HULSTAERT, *Bibliografie van het Lonkundó-Lomóngo* (Congo, 1937, II, 535-556) en *Bibliography of Congo Language*, 1908, door Prof. FR. STARR. Deze gegevens werden aangevuld door persoonlijk ingewonnen inlichtingen bij de verschillende Missiegenootschappen in het Móngo-gebied gevestigd.

Hierbij bedanken wij allen die zo vriendelijk waren ons de nodige gegevens van hun missiegebied te verstrekken.

Rev. Robin R. COBBLE stelde ons de gegevens ter hand van de *Disciples of Christ Congo Mission* (Bølengé) ;

E. P. VAN FRACHEM, SS. CC., bezorgde ons inlichtingen over de taaltoestand bij de Ndengesé ;

De EE. PP. TARCITIUS en KOENRAAD C. P., gaven ons de lijst werken door het vicariaat van Tshumbe in het Otetélé uitgegeven ;

Aan Rev. E. B. STILZ en Miss Edith MARTIN danken wij de gegevens over de Otetélé-werken van de *Methodist Mission of Central Congo* (Wembo Nyama) ;

Rev. R. HARKNESS stuurde ons de lijst Otetélé-werken van de *North Sankuru Mission* (Kole).

De werken worden ingedeeld volgens dialect en volgens de Missievereniging, die ze uitgaf. De bibliografie

van ieder Missiegenootschap wordt verder ingedeeld in : godsdienstige werken, schoolboeken, algemene literatuur, taalkundige werken, en tijdschriften.

De godsdienstige werken worden geciteerd in deze volgorde : katechismus, gebedenboeken, bijbelse geschiedenis, het Oude Testament, het Nieuwe Testament, biografies, zangboeken.

De schoolboeken volgen in deze volgorde : leesboeken, grammatica's, rekenboeken, Frans, aardrijkskunde, geschiedenis, gezondheidsleer, beleefheidsleer, zang.

Voor ieder werk wordt de schrijver of vertaler opgegeven, indien die ons bekend is. Wanneer de schrijver in de bibliografie tussen haakjes is aangegeven, stond hij niet op het werk vermeld. Verder vermelden wij de titel van het boek, waarna tussen haakjes de vertaling ervan of de inhoud van het boek met bijkomende aanduidingen.

Wij zijn er ons wel van bewust dat deze lijst werken niet volledig zal zijn. De meeste werken zijn immers slechts plaatselijk verspreid en daarom moeilijk te achterhalen.

I. Het hoofddialekt.

A. Vicariaat van Coquilhatstad (M. S. C.) ⁽¹⁾

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Katekismus nda Lonkundo (2^e uitg., 1914).
(HULSTAERT, G., VERTENTEN, P., BOELAERT, E., Nkundó-helpers), Katekismo ea Nkundó-Móngo (Kath. Missie, Coquilhatstad, 1935, 59 blz., 20 × 13 cm, 2^e uitg., 1950, 67 blz., 12.000 ex.).

⁽¹⁾ De uitgaven vóór 1926 werden door de Paters Trappisten opgesteld en uitgegeven.

- (HULSTAERT, G.), Ekakwelo ea Balako ba Katekisimo (*Uitleg op de catechismus*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1935, 82 blz.).
- Bonkanda wa baoui ba njimeja (*De voornaamste godsdienstige waarheden*, Gent, 1924, 106 blz., 2^e verbeterde uitg., Kath. Missie, Coquilhatstad, 1949, 102 blz., 8.000 ex., 20 × 13 cm).
- Bonkanda wa loondo nda Lonkundo (*Gebedenboek*, 2^e uitgave, 1927, ill., M. S. C., Dubrulle G., Gent, 138 blz.).
- (HULSTAERT, G.), Buku ea Mbondo nda Lonkundo-Lomongo (*Gebedenboek*, omgewerkt, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1938, 84 blz., 14,5 × 9,5 cm 2^e uitg., 1940, 89 blz.; 3^e uitg., 1947, 111 blz.; 4^e uitg., 1952, ill., S.-Catherina Drukk., Brugge, 128 blz., 20.000 ex.).
- (FLORENT, Fr.) Misa ya nketswana (*Gedialoeerde Misteksten*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1952, 27 blz., 5.000 ex.).
- (HULSTAERT, G.), Bifangeli bya biyenga biuma la bya fetu nda Lonkundo (*Evangelies van Zon- en Feestdagen*, Sodalité de S.-Pierre Claver, Rome, 1934, 115 blz., 15 × 10 cm).
- , Bifangeli la Bipitola bya Mmingo la Fetu (*Evangelies en Epistels van Zon- en Feestdagen*, doorlopend be-toond, S.-Catharina Drukk., Brugge, 1953, 167 blz., 19 × 12 cm, 10.000 ex.).
- KAPTEIN, Gr., Bekolo b' Evangelio (*Parabels uit het Evangelie*, Westmalle, 1921, 54 blz.).
- BREPOELS, R., Bonkanda w' oyengwa (*Kleine Bijbelse Geschiedenis*, ill., Westmalle, 1921, 72 blz.).
- (HULSTAERT, G.), Bosako w' oyengwa (*Grote gewijde geschiedenis*, ill., Katholieke Missies, Coquilhatstad, 1936, 250 blz.).

- , Bosakó w'šyengwá, III (Verbeterde uitgave van 't vorige, ill., doorlopend betoond, voor middelbaar onderwijs, H. Proost, Turnhout, 1955, 250 blz., 5.000 ex.).
- , Bosakó w'šyengwá, II (*Gewijde geschiedenis voor tweede graad*, betoond, ill., H. Proost, Turnhout, 1955, 151 blz., 10.000 ex.).
- , Bosakó w'šyengwá I (Herwerking van *bonkanda w'oyengwa* betoond, ill., voor eerste graad, H. Proost, Turnhout, 1955, 63 blz., 10.000 ex.).
- , Efangéli ěa Yěsu Kelésu, bokota wă Matéo (*Evangelië volgens Mattheus*, betoond, H. Proost, Turnhout, 1955, 102 blz., 2.000 ex.).
- , Efangéli ěa Yěsu Kelésu, bokota wă Yoánasi (*Evangelië volgens Sint Jan*, H. Proost, Turnhout, 1955, 76 blz., 2.000 ex.).
- , Belemo bĕkí Baapótolu (*Handelingen der Apostelen*, H. Proost, Turnhout, 1955, 101 blz., 2.000 ex.).

Bamartiru b' Uganda (*De martelaren van Uganda*, Westmalle, 1921, 48 blz.).

Bosangano wa bakambeji Boloko wa Yesu (*Handboek voor leden van H. Hart-bond*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1936, 60 blz.).

Bandeko ba Ukaristia (*Handboekje voor Eucharistische Kruistocht*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1939, 8 blz.).

Imitatio Christi (Gedeeltelijk vertaald, gepolykopieerd).

EE. ZUSTERS VAN HET KOSTBAAR BLOED, Njembo y' Eklesia (*Godsdienstig liederenboek*, 1911, gepolykopieerd, muziek in een afzonderlijk deel met gelijke titel).

2. SCHOOLBOEKEN.

Bonkanda wa mbaanda (*Boekje met eerste beginselen van lezen*, Westmalle, 1908, 35 blz., 2de uitgave, Kisantu, 1917, groter formaat, 31 blz.).

- (HULSTAERT, G.), Buku ea njekola eandelo la ekotelo, I (*Eerste boek om te leren lezen en schrijven met woordenlijst Lonkundo-Frans*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1933, 128 blz., 19 × 12 cm, 2de uitgave vermeerderd en verbeterd, zonder vocabularium, 1945, 95 blz., 21,5 × 14,5 cm, 3 uitgave, 1952, 95 blz., 12.000 ex., 21 × 13 cm).
- , Buku ea njekola eandelo la ekotelo II (*Tweede boek om te leren lezen en schrijven, met woordenlijst*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1933, 102 blz., 2^e uitgave, zonder woordenlijst, 1945, 3^e uitgave, 1951, 55 blz., 12.000 ex., 21 × 13 cm).
- , Buku ea mbaanda, I (*Eerste leesboek van lopende lectuur*, Katholieke Missie, Coquilhatstad, 1935, 90 blz., 19 × 12 cm; 2^e uitgave, 1954).
- , Etsifyelaka, I (*Spraakleer I*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1937, 35 blz., 19 × 12 cm).
- , Etsifyelaka, II (*Spraakleer II*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1937, 64 blz., 20,5 × 13 cm).
- , Etsifyelaka, III (*Spraakleer III*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1945, 103 blz., 7.000 ex., 19 × 12 cm).
- F. E. C., Bankanda bolaka betuya, I (*Rekenboek voor eerste studiejaar*, 1930).
- , Éléments du calcul (*Rekenboek voor eerste graad met vraagstukken in het Lonkundó*, 1930).
- , Éléments du calcul (*Rekenboek voor eerste jaar van tweede graad, met vraagstukken in het Lonkundó*, 1931).
- LEFÈVRE, GEORGES, Baoi ba joso ja lolaka ja français (*Eerste beginselen van het Frans, met woordenlijst Lonkundó-Frans*, Westmalle, 1909, 151 blz.).
- F. E. C., Français pratique, I (Met uitleg van woorden in het Lonkundó en Lingála, z. d.).
- (MOENTJENS, G.), Etsifyokili (*Aardrijkskunde*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1952, 15 blz., 2.000 ex.).

- (MAES, FR.), Etsifyokili (*Aardrijkskunde voor 5de en 6de Studiejaar*, Polykopij, 36 blz., 14 kaarten, 1951).
- (MOENTJES, G.), Etsifyona (*Kinderverzorging*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1954, 24 blz., 21 × 14 cm).
- Besakó byá Móngo (*Geschiedenis van de Móngo*, Polykopij, 1942, 20 blz.).
- (HULSTAERT, G., BOELAERT, E.), Etsifyongonya (*Gezondheidsleer*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1950, 40 blz., 6.000 ex., 21 × 13 cm).
- (HULSTAERT, G., MAES, FR.), Lisolo (*Causeries voor eerste en tweede studiejaar*, Polykopij, 8 blz., 1951).
- CUYPERS, L., Beeko bya bolaki (*Organisatie en methodologie voor de school*, Polykopij, 6 blz., 1953).
- (MARTIN, F. E. C.), Kela tolake banolu njeema (*Tenkencursus, ook de tekeningen dragen Lonkundó-namen*, Polykopij, 54 blz.).
- ZUSTERS VAN HET KOSTBAAR BLOED, Njembo nda nkundó (*Profaan liederenboek; de muziek is afzonderlijk gepolykopieerd*, Westmalle, 1911, 47 blz.).

3. ALGEMENE LITERATUUR.

- (BOELAERT, E.), Bekóló byá bilóko, I (*Boemanfabels I*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1937, 36 blz., 19,5 × 13,5 cm).
- , Bekóló byá bilókô II (*Boemanfabels II*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1953, 45 blz., 21 × 14 cm).
- , Nsong'â Lianja, L'épopée nationale des Nkundó (*Aequatoria*, XII, 1949, I-II, 1-75, *Kongo-Overzee bibl.*, De Sikkel, Antwerpen, Doorlopend betoond).
- , Bokóló bókí 'Ulu (*De schildpadfabels*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1950, 46 blz., 21 × 13 cm, 5.000 ex.).
- HULSTAERT, G., DE ROP, A., Rechtspraakfabels van de Nkundó (*Annalen Koninkl. Museum van Belgisch-*

- Congo, Wetenschappen van de Mens: Linguïstiek, 8, Tervuren, 1954 (IX + 170 blz.), 20 × 14,5 cm, doorlopend betoond).
- Bekolo bya bakambo (M. S. C., Mbandaka, 1954, 70 blz.).
- DE ROP, A., De gesproken woordkunst van de Nkundó (*Ann. Koninkl. Mus.*, Tervuren, in druk).
- HULSTAERT, G., Proverbes Móngo (*Ann. Koninkl. Mus.*, Tervuren, in druk).
- (BOELAERT, E.), Towa la bete o? (*Argumentation contre la superstition*. Kath. Missie, Coquilhatstad, 1937, 64 blz.).
- (HULSTAERT, G.), Losilo jwa bonanga bokiso (*Une région qui se meurt*, Kath. Missie, Coquilhatstad, 1937, 15 blz.).

4. TAALKUNDIGE WERKEN.

- (BOELAERT, E.), Elakolaoi: dictionnaire Lonkundó-Français (Kath. Missie, Coquilhatstad, 1937, 120 blz., 20 × 13 cm).
- (HULSTAERT, G.), Lonkundo-Nederlands woordenboek (Gepolykopiesd, 1936, 274 blz., 32 × 22 cm).
- , Nederlands-Lokundó woordenboek (Gepolykopiesd, 1940, 365 blz., 32 × 22 cm).
- , Praktische Grammatica van het Lonkundó (Lómóngo) (*Kongo-Overzee Bibl.*, De Sikkell, Antwerpen, 1938, 272 blz., 8°).
- , Dictionnaire Français-Lómóngo (Lonkundó) (*Annales Koninkl. Museum van Belgisch-Congo*, Wetenschappen van de Mens: Linguïstiek II, Tervuren, 1952, XXXII + 466 blz., 20 × 13,5 cm).
- , Dictionnaire Lómóngo-Français (In voorbereiding).
- VERPOORTEN, J., Grammaire Lonkundó (Dubrulle, G., Gent, z. d., 94 pp., 17 × 11,5 cm).

—, Vocabulaire Lonkundó-Français et Français-Lonkundó (Dubrulle, G., Gent, z. d., 106 blz., 17 × 11,5 cm).

5. TIJDSCHRIFTEN.

EFOMESAKO (Gesticht met Pasen 1936, met als doel godsdienstige en profane ontwikkeling. Verscheen tot 1940 drie- of viermaal in het jaar op 64 blz., in-16°, 800 ex.).

NKAMBO É' EKELÉSA (Gesticht in 1936. Leidingsblad voor bonden van Katholieke Actie. Verscheen maandelijks tot 24 maart 1940 op 4 blz., in-4°, 800 ex.).

LE COQ CHANTE (Gesticht in 1936. Bevat inlichtingen, lessen, nieuws, mededelingen, briefwisseling enz. hoofdzakelijk in het Lonkundó, ook een weinig in het Frans en het Lingála. Het formaat verschilde met de jaren : Van 1936-15 augustus, krantenformaat, 8 blz. om de veertien dagen. Van 1 september tot januari 1946, in-4° formaat, 8-16 blz., tweewekelijks tot 1940 en maandelijks tot 1946. De jaargang 1946, krantenformaat, 6 blz., tweewekelijks. Van 1947-1949 verscheen het blad tweemaal in de maand op 12 blz. in-4°. Van 1946-1949 werkte het Vikariaat van Basankoso mede en publiceerde in het Lomóngo, Longandó en Lingombe. Heel die tijd verscheen het op 900 ex. Sinds 1949 draagt het de naam :

ETSIKO (Verschijnt maandelijks op 16 blz., 23 × 14 cm, 800 ex.).

6. DOCUMENTATIE OVER DIALEKTEN-STUDIE.

We geven hier de lijst van de dialekten door P. G. HULSTAERT bestudeerd. In verschillende vakken delen we verschillend materiaal in. Het cijfer duidt aan dat die bepaalde gegevens zoveel maal aanwezig zijn en wel

telkens in een ander dorp van dezelfde groep opgenomen. Wanneer de gegevens meermaals aanwezig zijn, in hetzelfde dorp opgenomen met andere proefpersonen, wordt dit niet speciaal aangeduid.

Omtrent de betoning van de volgende namen zijn wij nog onzeker : 199, 204, 210, 213, 221, 245, 253, 255, 258.

N. van de Lomóngo-kaart van P. HULSTAERT.

Naam van de stam	Allerlei losse gegevens	Woor- denlijst	Enkele zinnen	120 zinnen v. P. Hulst.	Zinnen van <i>Africa</i>
1. Bolóki	1	1		1	
2. Ntómbá (Coq.)	1				
3. Bofijí-Injóló	1				1
4. Lifumba	1			1	
5. Beloko	1				
6. Elíngá	1	1			
7. Elíngá-Nkóle	1	1			
7a. Elíngá-Ekonda	1			1	1
7b. Losélinga-Löngá				2	
7c. Boánda (Bonyángá)				1	
8. Bakáala	1			2	1
9. Bongala wá Botóló	1			2	2
10. Bombwanja (bijna alle dorpen)	1			1	1
11. Wángatá (id.)	1			1	1
12. Bonkoso (id.)	1			1	1
13. Bongfli (id.)	1			1	1
15. Ionda	1				
16. Boángí	1				
17. Besombó	1			1	1
18. Injóló	1				
19. Bombomba	1			1	4
20. Indolé	1		1	1	1
21. Wafanya-Ntómbá	1	2	1	1	2
22. 'Eleku	1	1	1	1	1
22c. Bokóté	1	1	1	1	1
d. Liolongo				1	
23. Bongándángá	1	1		1	3
24. Ilóngó la Ngonda	1			3	5
25. Boléngé (Ikelemba)				1	2
26. Ikengo (Ikelemba)				1	1
27. Isaká (Ikelemba)	1			1	2
28. Wáola	1			1	1
29. Bokála	1			6	

N. van de Lomóngo-kaart van P. HULSTAERT.

Naam van de stam	Allerlei losse gegevens	Woor- denlijst	Enkele zinnen	120 zinnen v. P. Hulst.	Zinnen van <i>Africa</i>
30. Bonyángá	1			6	
31. Lingoi	1			5	
32. Mpómbó	1			2	
37. Ekóto (Lulonga)				1	
39. Bomaté (Lulonga)				1	
40. Ekombe				1	
a. Losombo				1	
b. Mampoko					1
41. Bokákata				1	
42. Lilángi 2				1	
45. Lisáfa				1	
46. Nsongó Liongo				1	
47. Bolímá 1				1	1
48. Boyela				1	
49. Waka Mbalanga				1	
50. Lifumba (Basa)				1	
54. Esanga				1	
60. Bokenda				1	
67. Yamóngo	1			1	
74. Nsongómbóyó				1	
84. Bomponó				1	
89. Lompóle	1	1		1	
90. Liinja		1		1	
91. Ngelósenge	1			1	1
93. Nsámhá Bolaka	1			1	
94. Bolondó Ekota	1			1	1
95. Njoo				1	
97. Bongalá w'Ékotsi				1	
98. Boténdé	1			1	2
99. Nsongó-Eósé	1			1	1
100. Bongalé wá Lokuli				1	
101. Ímbo	1			1	
102. Ekota-Isénga		1		1	1
103. Lotáka		1		1	
105. Ntóm'b'á Nkóle	1		1	2	4
106. Bosanga	1		1	1	1
107. Bolindo	1		1	1	1
108. Yengé	1	1	1	1	3
a. Ngomb'éy'alála	1	1		1	
110. Isaká Mbóle				1	1
111. Nkonjí	1	1		1	4
a. Nsombó	1			1	1
112. Losanga	1	1	1	1	
113. Ngelé				1	

N. van de Lomóngo-kaart van P. HULSTAERT.

Naam van de stam	Allerlei losse gegevens	Woor- denlijst	Enkele zinnen	120 zinnen v. P. Hulst.	Zinnen van <i>Africa</i>
114. Efele	1			1	1
115. Etété	1	1	1	1	3
116. Lwelé	1	1		1	2
117. Mpenge Lokolongo		1		2	1
118. Nkengo	1	1	1	1	2
b. Nkengo v. d. Lofle					1
119. Esoí	1		1	1	
120. Mpokó			1	1	1
121. Iléngé	1			1	1
122. Linkúndú	1		1	1	4
123. Bonéma	1	1	2	7	8
125. Bakoka				1	
126. Bamata	1		1	1	1
127. Mángilongó	1	1	1	2	1
128. Efeká				1	
129. Ilóngé	1	1	1	1	1
131. Ikómo	1	1		1	
132. Yongo	1	2		2	2
b. Nkásáyékungú				1	
134. Isaká (Loflaka)		1		1	
135. Boléngé (Loflaka)		1		1	2
136. Nkóle Lokolo		1			
137. Imoma	1	1	1	1	1
a. Mpóngó	1	1	1	3	2
138. Mpenge-Boóké	1				
141. Elembe	1			1	
142. Lwénga	1		1	1	
143. Boólí	1	2	1	1	1
144. Lokaló	1	1	1		1
145. Mbonje Iafé	1	1	1	1	1
146. Nkóle-Yefála	1	1	1	1	
a. Nkóle-Imbáo	1	1	1	1	
147. Ikóngó	1	1	1	1	1
a. Besoí	1	1			
148. Ntóm'b'Ônkoné	1			1	
149. Ngeléwá	1	1	1	3	1
150. Lolingo	1	1		1	
155. Boséngela	1	1	1		
156. Besóngóté	1		1	3	3
157. Ngombe a Múná	1			2	1
b. Likété					1
158. Nsám'bá-Bakutu	1		1	3	3
159. Ntóm'bá Bekili	1		1	2	2
161. Byámbe				1	1

N. van de Lomóngo-kaart van P. HULSTAERT.

Naam van de stam	Allerlei losse gegevens	Woor- denlijst	Enkele zinnen	120 zinnen v. P. Hulst.	Zinnen van <i>Africa</i>
162. Lofoma				1	1
163. Yalofoto-Ialí				2	
164. Mbonje Lokuli				1	
165. Bolandá	1	1		1	
167. Bokoné	1			1	
168. Lingomo	1			1	
169. Bondombe	1	1	1	1	
171. Bokánjá	1			1	
173. Moma	1	1	1		
174. Bosóndongó				1	
175. Liondo				1	
176. Eúlá-Iangá	1			1	1
178. Bongandó				4	
179. Yafoló	1	1		5	
180. Mbongi	1			5	
181. Boanga				1	
182. Yöyé	1		1	5	
183. Ekúkú	1		1	2	
184. Watsi				1	
185. Mbándáká				1	
186. Bongongo				1	
189. Nsámanda				1	
190. Boondo				1	
191. Eleku				1	
192. Nkóle				1	
193. Sónjo	1	1		3	
194. Ęndé	1			3	
195. Boketsi				4	
196. Líkolómwa				1	
197. Bankanja	1	1	1	4	
198. Botende				1	
199. Boeke				1	
204. Nsema				1	
210. Bolombo				1	
211. Bongemba				1	
213. Losaila				1	
217. Bímí				1	
221. Bokala-Lokole				1	
222. Losakanyi		1	1		
223. Mpámá	1				
224. Baséngéle				1	
225. Ntómbá-Njálé	1		1	1	
227. Ntómbá-Besongó	1	1	1	2	
228. Ntómbá-Yéli	1	1	1	1	

N. van de Lomóngo-kaart van P. HULSTAERT.

Naam van de stam	Allerlei losse gegevens	Woor-denlijst	Enkele zinnen	120 zinnen v. P. Hulst.	Zinnen van Africa
230. Mbóóliása	1		1		
233. Liókó	1		1	1	1
234. Yombo	1		1	1	
238. Iyémbé Lotói				1	
239. Iyémbé Zuid				1	
242. Iyémbé Lokoló	1	1		1	1
241. Bakonda				1	
245. Mbijenkamba				1	
246. Mbélo (Lokenyé)	1		1		
251. Bolendo					1
252. Bolóngó	1	1	1		
253. Bokala Etswali	1	1		1	
254. Bóóli (Lokenyé)			1		
255. Yajímá		1		1	
256. Isojú				1	
257. Ndengsé	1	1	1	1	
258. Ekolombe		1		1	
391. Bobangi				1	
293. Bobangi Noord	1		1		
396. Eleku	1	1	1		
398. Baénga				1	1

Hierbij moeten nog de gegevens gevoegd worden over 5 Batswá-groepen en verschillende dialecten van de Ngiri.

Alleen de N°s 224, 225, 238, 239, 241, 245, 246, 253-258 zijn gegevens van Missionarissen ter plaatse ontvangen.

B. Vicariaat van Basánskoso (Paters van Mill Hill).

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Katekisimo (Sodalité de S.-Pierre Claver, Rome, 1927, 72 blz.).

Belemo bemo bea Bolaki (*Handboek voor katechisten-
onderwijzers* (Sodalité de S.-Pierre Claver, Rome, 1924, 91 blz.).

Mõndo iya Bakristu (*Gebedenboek*, 1921).

Buku ea Mõndo (Verbeterde uitgave van het vorige, 1953, 126 blz.).

Evangeli nda Balomingo la Bafetu (*Evangelies der Zonen Feestdagen*, H. Dessain, Mechelen, 1920, 79 blz.).

2. SCHOOLBOEK.

Buku w' A. B. C. (*Eerste elementen van lezen en schrijven*, H. Dessain, Mechelen, 1920, 26 blz.).

C. Disciples of Christ Congo Mission (Bolenge) ⁽¹⁾.

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Nsasanga ea Nsango (*Uitgewerkt programma van Godsdienstonderricht*, 1928).

CARDWELL, W. D., Bonkanda wa bolaki oa Yesu Masiya nda Congo (*Wenken aan katechisten*, 1949, 52 blz.).

C. B. BANKS, A. B. M. U., Insao ya Davidi yokadzima nda lolaka ja Nkundu (*Psalmen van David*, 1893).

DYE, R. J., Nsang' emo ea bonkanda wa Nzakomba (*Lessen uit de Bijbel*, 1907).

—, Nsang' isato ya jibango (*Begin van de Genesis*, 2^e uitgave, 1915 ; 3^e uitgave, 1920).

PEARSON (Mevr.), Nda jibango (*Geschiedenis van het Oude Testament voor kinderen*, 1934, Bolenge, 2^e uitgave, 1948, 73 blz.).

Bonkanda wa Malaki (*Boek van Malachias*, 1915).

TODD, J., Bauyi ba Jisu (*Jezus' leer*, Lulanga, 1892, 240 blz.).

BANKS, CH. B., A. B. M. U., Nsango eyandotsi ea Joni, eofutama nda Nkundu (*Evangelie volgens Sint Jan*, 1893).

⁽¹⁾ De voorgangers van de *Disciples of Christ Congo Mission* waren : *American Baptist Missionary Union* en daarna : *Foreign Christian Missionary Society*. De oudste werken werden door deze Missieverenigingen uitgegeven.

- DE HAILES, Mej. L. M., A. B. M. U., Nsango ea Yesu (*Geschiedenis van Jezus, Bonginda, 1893*).
- BANKS, C. B., Bonkanda wa mpato wa Paulo ele Ba-Roma (*Brief van Sint Paulus aan de Romeinen, 1898*).
- , Bonkanda bia Yakobo la Petelo la Yoane la Yuda. Nsau (*Brieven van Jacobus, Petrus, Joannes en Judas. Liederen, 1897*).
- DYE, R. J., Mevr. R. J. DYE, Baoi' amo' aki Yesu (*Leringen van Jezus, 1904, 24 blz.*).
- DYE, R. J., Bonkanda wa mpato boki Yakobo (*Brief van Sint Jacobus, 1906, 16 blz.*).
- Bonkanda wa mpato boki Paolo okotelaka bacweji baki nda Kolosai (*Brief van Sint Paulus aan de Kolossenzen, 1908*).
- Benkand'esato bia mpato beki Yoane (*Drie brieven van Sint Jan, 1908*).
- Yoane la Filomena ea Mpato (*Brieven van Sint Jan en Sint Paulus aan Philemon, 1908*).
- Yuda (*Brief van H. Judas, 1905*).
- Tito (*Brief aan Titus, 1905*).
- Bonkanda wa joso boki Petelo okotaka (*Eerste brief van de H. Petrus, 1910*).
- Nsango ea ndoci eki Malako okotaka (*Evangelie volgens de H. Marcus, 2^e uitgave, 1914*).
- Nsango ya ndoci la belemo beki bikima (*Evangelies en Handelingen der Apostelen, 1914*).
- Esembwelo ea baoi baki Nkolo Yesu (*Overzicht van Jezus' leven en leer met verwijzingen naar de Evangelie-teksten, 1918*).
- IS'EA LOKANGE, NDOMBA SIMONA, Bon' ow' onto (*Het leven van O. H. Jezus-Christus, Bolenge, 1927, 64 blz., 2^e uitgave, 1934*).

- Yesu bon'oa Nzakomba (*Kort overzicht van Jezus' leer met stukken uit het Evangelie*, Bolenge, z. d., 34 blz.).
- Yesu wesanyi owa bolotsi (*Jezus de Goede Herder*, Bolenge, z. d., 34 blz.).
- MAMA BOTUNGA, Mej., MC. CRACKEN, Nsang' emo ea Yesu Masiya (*Over Jezus' leven en werk*, 2^e uitgave, Bolenge, 1947, 131 blz. ; 3^e uitgave, 1951, 132 blz.).
- Bonkanda wa banto ba Nzakomba baki kalakala (*Levensbeschrijvingen van sommige Godsmannen uit het Oude Verbond*, 2^e uitgave, 1915 ; 3^e uitgave, 1920).
- JAGGARD (Dr), Lobiko loki Paulo (*Leven van de H. Paulus*, 1916).
- Bamato ba bonkanda wa Nzakomba w'aeyooko (*Vrouwenfiguren uit het Nieuwe Testament*, 1931).
- RUSSEL, M., NATANAEL BONGELEMBA, Mboka ea lobiko (*Grote lijnen van het Christelijk leven volgens de Bijbel*, 1946, 76 blz.).
- MAMA BESAO, PIERRE BOOMBO, Oa nsonsolo (*Aanmaning tot waarheidsliefde*, 1950, 25 blz.).
- Likulaka ja loola (*Het rijk der Hemelen*, Bolenge, 1951, 168 blz.).
- MITCHELL, Mej., TIMOTHEE NTANGE, Ilongo ia Nzakomba nd' okiji (*God's family in the world* door GOLLOCK C. A., YOUNG, I. C., Bolenge, z. d., 96 blz.).
- Baoyi bafolaza mboka ele Batsweji (*Bijbel verzen voor iedere dag van het jaar*, vertaling uit 't Engels van BAXTER S., Bolenge, D. C. C. M., z. d., 370 blz.).
- Nsao ya Nzakomba (*Godsdienstig liederenboek*, 7^e uitgave, D. C. C. M., Bolenge, 1928, 118 blz. ; 8^e uitgave, 1931).
- Uitgegeven samen met *Congo Balolo Mission* :

DYE, R. J., Bonkanda wa nsao ya Nzakomba (*Kerkzangen*, 1^e uitgave, 1907; laatste uitgave, 1945, 240 blz.).

Bonkanda wa Nzakomba (*Vertaling van heel de Bijbel: het Oude en Nieuwe Testament*, British and Foreign Bible Society, Londen, 1930, 1.084 blz.; 2^e uitgave, idem, 1952).

Bonkanda wa Nzakomba w' aeyoko (*Het Nieuwe Testament*, The British and Foreign Bible Society, Londen, 1921, 484 blz.; 2^e uitgave, 1952).

2. SCHOOLBOEKEN.

EDDIE, J. B., The Peep of Day (Vertaald in het Lonkundo, z. d.).

BANKS, C. B., Bonkanda wa loanda ja-Nkundu (*Leesboek*, 1893).

MAC KITTRICK, F. E., Bonkanda wa mbanda wa lonkundo (*Leesboek*, 1893).

Bonkanda wa mbaanda nda ba-lettre (*Beginselen van lezen*, 1915).

Bonkanda w' efe wa sukulu (*Tweede leesboek*, 1918).

Bonkanda w' esato wa sukulu (*Derde leesboek*, 1908).

Bonkanda w' enei wa sukulu (*Vierde leesboek*, 1908).

Bonkanda wa Cartes I (*Tekst die aansluit bij het eerste deel van platen met beginselen van lezen en schrijven*, 2^e uitgave, 1930).

Bonkanda wa Cartes II (Vervolg op het vorige, 2^e uitgave, Bolenge, 1930, 90 blz.; 3^e uitgave, 1947, 88 blz.).

Bonkanda wa Cartes III (*Tekst die aansluit bij de derde groep platen*, 2^e uitgave, Bolenge, 1930, 206 blz.; 3^e uitgave, 1946, 50 blz.).

Bonkanda wa Cartes IV (Vervolg op het vorige, 1933).

Bonkanda wa ka nga ncindeza ea ntaza (*Leesboek, tekst die aansluit bij de platen*, 1947, 72 blz.).

- Bonkanda wa Cartes ia Ncindeza (*Laatste deel der reeks*, 2^e uitgave, 1950, 50 blz.).
- Ecingwelo ea Cartes ele nk' alaki ba sukulu (*Uitleg aan de onderwijzers over het gebruik der platen en boekjes*, Bolenge, 1923, 34 blz.).
- HEDGES (Mevr.), Bekolo lima bekili bel'esi (*Fabels uit allerlei landen*, 1947, 140 blz.).
- WEEKS (Mevr.), Botute (*Eerste leesboek*, z. d., 19 blz.).
- MAM' OKAFA, Lisolo la bonkanda (*Lopende lektuur*, Bolenge, 1927, 50 blz. ; 2^e uitgave, 1934 ; 3^e uitgave, 1951, 36 blz.).
- NYANG'EA LONKANGE, Basolo la Besako (Vervolg op het vorige, 2^e uitgave, 1933 ; 4^e uitgave, 1952, 48 blz.).
- HEDGES (Mevr.) (NYANG'EA LONKANGE), Bonkanda wa mbaanda w'ecole I (*Eerste leesboek, lopende lektuur*, 1924).
- NYANG'EA LONKANGE, Bonkanda wa mbaanda w'ecole II (*Tweede leesboek, lopende lektuur*, 1924, 2^e uitgave, 1951, 48 blz.).
- Moma la Malata I (*Beginboek voor kleine kinderen : lezen, schrijven, rekenen met interessante illustraties*, 1934).
- Moma la Malata II (z. d.).
- Moma la Malata III (z. d., 66 blz.).
- NYANG' EOTO (Mevr. RUSSELL), Botembe wa Yoko (*Leesboek voor vrouwen volgens de rechtstreekse methode*, 1936, 2e uitgave, 1947, 70 blz.).
- RUSSELL, Mevr., Les Bédouins (*Deel II van Nkêndo, geïllustreerd*, Polykopij, z. d., 28 blz.).
- Composition et rédaction en Lonkundo (*Stelboek voor de tweede graad*, 1935, 2e uitgave, 1950, 122 blz.).
- SMITH, H., Bonkanda w' etuza I (*Beginselen van rekenen*, 1916).
- Betuza bia josó I (*Eerste rekenboek*, 1929).

- Bonkanda w' etuza II (*Tweede rekenboek*, Bolenge, 1928, 121 blz.).
- Bonkanda w' etuza III, IV (*Derde rekenboek*, Bolenge, 1929, 223 blz.).
- BATERMAN, G., Éléments du calcul 20-100 (*Rekenboek voor het derde studiejaar*, 1950, 152 blz.).
- BATERMAN, MARTHA, Cours de Français II (Lonkundo et Français) (Monieka, 1929, 73 blz.).
- ELRED, R., Leçons élémentaires Français-Lonkundo, 1914.
- MARY, H. SMITH, Bonkanda wa wekoji ole nda géographie (*Beginselen der aardrijkskunde*, Bolenge, 1933, 58 blz.).
- Géographie (*Algemene gedachten over menselijke en economische aardrijkskunde*, 1934).
- Géographie I : Terre, Afrique, Europe (*Voorzien van kleurkaarten*, 2e uitgave, 1945, 110 blz., 26 × 19 cm).
- Géographie II : Asie, Océanie, Amérique (1939, 82 blz.).
- ROWE, MEVR., Géographie du Congo belge (1950, 58 blz.).
- PEARSON, E., D^r ; BYERLEE, MEVR., Histoire du Monde I (1940).
- , Histoire du Monde II (1940, 107 blz.).
- IS'EA MBUNGA (Vertaling van *Hygiène tropicale pour les écoles* door MILLMAN, z. d.).
- BATEMAN, G., Hygiène pour les écoles africaines (*Uitgewerkte cursus van gezondheidsleer*, 1937, 3e uitgave, 1948, 137 blz.).
- STOBER, B. R., Mbatela bana ba tosi (*Cursus van kinderverzorging*, Bolenge, 1936, 2e uitgave, 1945, 112 blz.).
- WATTS, MEVR. ; M. BATEMAN, MEJ., Es' e' ekemo : Hygiène élémentaire pour les indigènes congolais, 2e uitgave, 1948, 92 blz.).

JAGGARD, Dr., Physiologie (*Beginselen van anatomie en physiologie*, 1916).

ROWLING, F., Science élémentaire (*Physica*, 1935).

Ekela (*Plantenkunde voor de 1ste graad*, 1948, 45 blz.).

BATERMAN, MARTHA, Cekela (*Zoologie: Invertébrés*, 1949, 100 blz.).

Wekoji (*Intuition, observation*, 1950, 82 blz.).

IMBANDA, J., Notions de la charpenterie (*Handleiding voor leerlingen-timmerlui*, 1927).

BYERLEE, MEV., Bonkanda wa ipeto ya nsao (*Zeer verzorgd werk van muziek- en notenleer*, 1935).

3. ALGEMENE LITERATUUR.

FARRIS, E. E., DYE, J., Bakolo bi' ampaka ba Nkundo, bikolongo la nsako, beki bakolo otakanyaka (*Fabels, spreekwoorden en spreuken*, 1904).

Bekolo bemo bendemba Ba-Nkundo (*Enkele fabels der Nkundo*, Bolenge, 1930, 127 blz ; 2^e uitgave, 1947, 92 blz.).

IS'EA LOKANGE, NDOMBA SIMON, Robinson Crusoe, in het Lonkundo vertaald (2^e uitgave, 1927).

SMITH-JAGGARD, WILNA, Proverbs of the Nkundó-Mongo tribes in Belgian Congo (Lonkundó-tekst met Engelse vertaling, 1949, 40 gepolykopieerde blz. groot formaat).

4. TAALKUNDIGE WERKEN.

EDDIE, J. B., A vocabulary of Kilolo, as spoken by the Bankundu, a section of the Balolo tribe, at Ikengo (Equator), Upper Congo ; with a few introductory notes on the Grammar (London, 1887).

DYE ROYAL, J., A Lonkundo Grammar (Bolenge, 1910).

MOON EVERARD, R., First lessons in Lonkundo (Boulange, 1917).

5. TIJDSCHRIFT.

EKIM'EA NSANGO (Tijdschrift voor godsdienstige en profane ontwikkeling, nieuws, mededelingen, enz.; Verschijnt sinds 1914 viermaal in het jaar op 64 blz. in-8°, 2.000 ex.).

D. Congo Balolo Mission (Bongándangá).

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Biuo bia Nzakomba (*Katechismus van Harry vertaald*, 1917).

Bonkanda wa njofwa (*Korte katechismus*, z. d.).

Balako mwambi (*Grondlessen voor katechumenen*, z. d.).

Belemo beki Eliya la Elisa (*Leven van Elias en Elizeus*, 1899).

Bingambe bia Yisalaele (*Het leven der Patriarchen*, 1907).

Njemba ia Losumu (*De Psalmen*, 1914).

Toango, Olelo (*Genesis en Exodus*, 1921).

Bonkanda wa Mose w'efe, botangema Olelo (*Exodus*, British and Foreign Bible Society, 1922, 86 blz.).

Bonkanda wa Nsao (*Proverbia Salomonis*, 1922).

Mevr. RANKIN, Besako lim' onkanda wa Nzakomba boki joso (*Geschiedenissen uit het Oude Testament*, 1924).

Bonkanda wa Nzakomba boki joso (*Gedeeltelijke vertaling van het Oude Testament*, 1924).

Litanda j' aoyi ba bonkanda wa Nzakomba (*Algemene inhoud van de Bijbel*, 1932).

A List of Transliterations of Proper Names of Scripture into Lomongo, with French Equivalentents (Bongandanga, Congo Balolo Mission, 1926, 110 blz.).

- HAUPT, H. G., Evangelii la S. Yona nda lofoso owa Bamonga (*sic*) (*Evangelie volgens Sint Jan*, 1893).
- BOWEN, A. J., Nsango eyandotsi eya Yesu Masiya bona wa Nzakomba. Bitenya bia Luka (*Delen uit het Evangelie volgens de H. Lucas*, 1893).
- MCKITTRICK, J. and FF., Nsango yandoci yo kotamaki la Luka (*Evangelie volgens de H. Lucas*, 1895).
- BOWEN, A. J., Besako beoloci bea Mattu nda losofo la Mongo yo kotamaki la Misa Boni (*Evangelie volgens de H. Mattheus*, 1897).
- BOWEN, A. J., RUSKIN, E. A., Belemo bea likima (*Handelingen der Apostelen*, 1901).
- RUSKIN, E. A., Yesu a etola Lazaro lim' iwa (*Verrijzenis van Lazarus*, 1904).
- Luka (*Evangelie volgens de H. Lucas*, 1894).
- Yoane (*Evangelie volgens de H. Joannes*, 1897).
- Bikuya bia Yesu (*Parabels uit het Evangelie*, 1899).
- Malako (*Evangelie volgens de H. Marcus*, 1902).
- Benkanda beki bikima (*Brieven der Apostelen*, 1903).
- Bonkanda wa Nzakomba w'aeyoko (*Het Nieuwe Testament*, 1908).
- Matayo (*Evangelie volgens de H. Mattheus*, 1918).
- Besako la Balako ba Yesu Masiya (*Dagelijkse lezingen uit het leven en de leer van O. H. Jezus-Christus*, 1926).
- RANKIN, MEVR., Bokulaka ow' akulaka (*Het leven van Jezus voor kinderen*, herdruk, 1931).
- MATHERS, R. A., Bosako wa Paulo Ekima (*Leven van Sint Paulus*, 1922).
- Besako bia Ekelesia (*Vertaling van de Protestantse kerkgeschiedenis van ARMSTRONG*, Bongandanga, 1930, 94 blz.).
- Litanda ja bitakano loswele (*Ritueel der goddelijke diensten*, 1933).
- Ekundelo ea bana ba Nzakomba (*Begravenis' ceremonies*, z. d.).

M. C. en W. D. A., Liederboek (z. d., Bonginda, 21 blz.).
Nsau ia Nzakomba (*Godsdienstig liederboek*, 1901).

2. SCHOOLBOEKEN.

DE HAILES, Mej., L. H., Bonkanda wa mbanda wa Lunkundo (*Leesboek*, 2e uitgave, Bonginda, 1893).

RUSKIN, GAMMAN, Bonkanda wa manda nda lofoso ja Lomongo (*Leesboek*, 1904).

Bonkanda wa baangi (*Eerste leesboek*, laatste uitgave, 1935).

Bonkanda wa école w'efe (*Tweede leesboek*, 1920).

Bonkanda wa école w'esato (*Derde leesboek, met geschiedenissen uit het Oude Testament*, 1925).

Bonkanda wa école w'enei (*Vierde leesboek, met eerste beginselen van Frans*, 1920)

RUSKIN, L., Mevr., Emelo la Besaku bemo (*Some Deeds and Sayings*, z. d.).

Bonkanda wa betunya (*Rekenboek*, 1919).

Bonkanda wa betunya (*Rekenboek*, vermeerderde uitgave, 1933).

MATHERS, R. A., Baoci b' anto (*Mensenrassen*, 1925).

Banto ba Mondo (*De volkeren der aarde*, 1929).

CARPENTER, Mevr., Bosako wa bileko la bikeke (*Uitleg van de jaargetijden*, Bongandanga, 1931, 26 blz.).

CARPENTER, Balako' amo ba baonge b' anto (*Kleine gezondheidsleer*, 1930).

3. ALGEMENE LITERATUUR.

RUSKIN, E. A., Nsau y' amongo. Bokanda wa besako ba lokai (*Spreekwoorden van de Mongo. Wijsheid der voorvaders*, z. d.).

RUSKIN, E. A., Mongo Proverbs and Fables (Bongandanga, 1921).

- LEMAIRE, C., Lokendo ja Bocwei (*The Pilgrim's progress* van John BUNYAN, 1924).
 Lokendo ja Bocwei II (*Het einde van Pilgrim's progress*, 1932).
 Bonkanda wa nsango (*Levens van vooraanstaande Protestanten, beschrijvingen van dieren, Europese artikelen, maten en gewichten, tijdsverdelingen, geschiedenis van Congo en beginselen van Frans*, 1930).

4. TAALKUNDIGE WERKEN.

- DE HAILES, L. M. (Mej.), Kilolo-English Vocabulary (London, 1891, 159 blz. in-16°).
 LEMAIRE, CH., Congo : Vocabulaire pratique français, anglais, zanzebarite (Swahili), fiote, kibangi-irébou, mongo, bangala (Bruxelles, Imprimerie scientifique Ch. Bulens, 22, rue de l'Escalier, 1894, 47 blz. in-4° ; 2e uitgave, 1897).
 McK. (MAC KITTRICK), J. and T., Guide to the Lonkundo language (London, 1893).
 RUSKIN, E. A. and L., Outlines of the Grammar of the Lomongo language (1903).
 —, A grammar of the Lomongo language (Congo Balolo Mission, Bongandanga, 1934, 174 pp. in-8°).
 —, Short vocabulary English-Lomongo (Bongandanga, 1912).
 —, Dictionary of the Lomongo: Lomongo-English-French, and English-Lomongo (London, 1927, 651 blz. in-8°).

II. Het Longandó.

A. Vicariaat van Basankoso.

(Missie-congregatie van Sint-Jozef van Mill Hill).

Katekisimo (*Katechismus*, 1930).

Bonkanda bona beondo (*Gebedenboek*, 1935).

B. Congo Balolo Mission.

(Bongándangá)

Bokando bona besima (*Old Testament Stories*, Congo Balolo Mission, Bongandanga, 1931, 175 blz.).

Bokando bona biandelo. Besimo bena bato la nyama la bikambwa (*Leesboek, lopende lektuur*, Congo Balolo Mission, Bongandanga, 1939, 160 blz. in-8°).

WALLING, E., Notes on the Grammar of Longandó (Bongandanga, 1937).

III. Het Lokonda.

Vicariaat van Inongo. (C.I.C.M.)

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Katekisimo nde Lokonda (*Katechismus*, 1924; Nieuwe uitgave, Croix du Congo, Leopoldstad, 1938, 2.000 ex.).

VAN HOUTTE, J., Nsambo la njembo nde Lonkundu (*Gebeden- en liederenboek*, 1921, 186 blz.).

VAN HOUTTE, J. en ROMBAUTS, H., Mbondo la njembo nde Lokonda (*Gebeden- en liederenboek*, Drukk. Proost, Turnhout, 1938, 7.000 ex. ; 2e uitgave, 1947, 176 blz.).

VAN HOUTTE, J., Nsango yoloti (*De vier Evangelies in één verwerkt* volgens WEBER, 1935, Nieuwe uitgave, Proost, Turnhout, 1938, 5.000 ex.).

Bamartiro bulo (*De martelaren van Uganda*, omgewerkt volgens het boekje van het Vicariaat van Coquilhatstad, 1926).

2. SCHOOLBOEKEN.

- DE BOECK, J., Ebalelo (*Lopende lektuur*, 1928).
 —, Baoi batolakanya ekembo e bionge (*Gezondheidsleer*, 1927).
 Biyekeselo b' ipiki (*Cursus van beleeftheid*, 1933, polykopij).

IV. Het Lontómbá.

Vicariaat van Inongo. (C.I.C.M.)

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

- Catéchisme sommaire (1914).
 Balako banki katekisimo (*Uitgebreide katechismus*, 1936).
 GILLIARD, L., Ntoyambake ibaku o mboka i liko (*Godsdienstige lezingen*, 1920).
 —, Buku e losambo o Lontómbá (*Gebedenboek*, 1920).
 —, Mbo inki Nzambe indele (*Geschiedenis van het Oud Testament*, 1921).
 Evangelio (*Gewijde geschiedenis*, 1933, Gepolykopieerd).

2. SCHOOLBOEK.

- BONSE, TH., Bionge nkanka (*Gezondheidsleer*, 1935, gepolykopieerd).

3. TAALKUNDIGE WERKEN.

- GILLIARD, L., Grammaire pratique du Lontomba (Brussel, 1928, 92 blz. in-8°).
 —, Grammaire synthétique du Lontomba suivie d'un vocabulaire (Brussel, 1928, 304 blz. in-8°).

V. Het Løndengesé.

Apostolische Prefektuur van Kole.

(Paters v. d. H.-Harten).

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Katechismus (Gepolykopieerd).

Nsambo (*Gebedenboek*, Gepolykopieerd).

Kleine gewijde geschiedenis (Gepolykopieerd).

2. TAALKUNDIGE WERKEN.

GOEMAERE, A., *Spraakleer van het Løndengesé* (Gepolykopieerd).—, *Woordenlijst van het Løndengesé* (Gepolykopieerd).

VI. Het Lontómbá.

Protestantse Missie (A. B. F. M. S.) van Ntónódó.

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

CLARK J. (Mevr.), *Meubola na Meambo lobo I mbo inka Nyambe* (*Harry's Catechism*, 1906).Maekii ma Nzubola (*Kleine Katechismus*, 1931).CLARK, J., *Yosefa Montamba mpe Nkumu* (*Geschiedenis van Jozef*, 1896).OSTROM (D^r), *Nsai i Lobengwangano lo kala* (*Geschiedenis van het oud verbond tot aan Jozuë*, 1929-31).—, *Gidona* (*Geschiedenis van Gedeon en Samson*).—, *Samwele* (*Geschiedenis van Samuel*, 1928).—, *Eliya* (*Geschiedenis van Elias*, 1929).—, *Loto-Yosaya* (*Geschiedenis van Lot en Josias*, z. d., 8 blz.).

- , Danyele (*Geschiedenis van Daniel*, 1930).
 CLARCK, J., Ebotsweló enka Yesu (*Geboorte van Jezus*, 1896).
 —, Lazalo (*Geschiedenis van Lazarus*, 1896).
 —, Yuda Moengi mo Yesu (*Judas de verrader van Jezus*, 1896).
 —, Ncango ndoti na Bikelelo bi Mentomwa (*De vier Evangelies en de Handelingen der Apostelen*, 1930).
 —, De Epistels van Sint Jacobus en Sint Jan.

2. SCHOOLBOEKEN.

- BROWN, H. D., Matanda ma Nyama (*Dierenfabels*, 1934).
 —, Mo mepe mo ntangi (*Tweede leesboek*, 1936).

VII. Het Loleku. ⁽¹⁾

Congo Balolo Mission.
 (Bongándángá).

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

- GILCHRIST, S., Miuo mia ncango ndau ea Nzakomba (*Vragen over de Evangelies*, 1903).
 BOND, CH., Ncango ndau ikomaka Yoane (*Evangelie volgens Sint Jan*, 1906).
 GILCHRIST, S., BOND, CH. and WELCH, M., Hymnbook (z.d.).

2. SCHOOLBOEKEN.

- GILCHRIST, S., Monkanda mwa itangi (*Leesboek*, 1894).
 —, Monkanda mwa itangi mwa mibale (*Tweede leesboek*, 1895).

⁽¹⁾ Het Loleku-dialect, waarin deze boeken opgesteld zijn, staat dicht bij het Lonkundó. Het is het dialect van de streek Lolanga.

VIII. Het Otetélé.

A. Vicariaat van Tshumbe (PP. Passionisten) (1).

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Onkanda wa Katekismu wa ase Nkristo wele lu edja wa Kasayi (*Katekismus: PP. van Scheut*; Turnhout, Proost, 1927, 66 blz. in-8°).

Katekismo (Tshumbe-Sainte-Marie, 1939, 63 blz. in-8°).

Katekismu (kalasa ka 1 la ka 2) (Tshumbe-Sainte-Marie, 1951, 30 blz. in-8°).

Katekismu (Tshumbe-Sainte-Marie, 1952, 96 blz. in-8°).

Okanda wa asambe (*Gebedenboek*; Eerste uitgave is van de PP. van Scheut; Tweede uitgave, Proost, Turnhout, 285 blz. in-32°).

Okanda wa Asambe (*Gebedenboek*, gans herwerkt en geïllustreerd, Proost, Turnhout, 1954, 236 blz., 20.000 ex.).

Akambo amotshi lu Dikelemba dia edjedja (*Bijbelse geschiedenis van het Oude Testament: PP. van Scheut*, Proost, Turnhout, 1924, 124 blz., geïllustreerd).

Dikelemba di' Edjedja. Etenyi ka ntundu: Ana wa Nsambi (*Het Oude Testament*. Eerste deel, Tshumbe-Sainte-Marie, 1940, 65 blz.; Tweede uitgave, Tshumbe-Ste-Maria, 1949, 65 blz., 5.000 ex.).

Dikelemba di' Edjedja. Etenyi ka hende: Dioho dia Nsambi (*Het Oude Testament*. Tweede deel, Tshumbe-Ste-Maria, 1941, 56 blz.; Tweede uitgave, Tshumbe, Ste Marie, 1949, 38 blz., 5.000 ex.).

Dikelemba di' Edjedja. Etenyi ka satu: Ombitshi aya nsuke (*Het Oude Testament*. Derde deel, Tshumbe-

(1) De voorgangers van de Paters Passionisten waren de Paters van Scheut. De oudste boeken werden door deze laatste uitgegeven; dit wordt hier telkens aangeduid.

- Ste-Marie, 1941, 73 blz. ; Tweede uitgave, Tshumbe-Ste-Maria, 1949, 54 blz., 5.000 ex.).
- Akambo wa lu Evandjelio (*Stukken uit het Evangelie: PP. van Scheut*; Proost, Turnhout, 1923, 111 blz., geïllustreerd).
- Evandjelio, I + II (*Evangelie*, Tshumbe-Ste-Marie, 1938, 79 blz., 5.000 ex. + 3.000 ex.).
- HAGENDORENS J., (Mgr), Dikelemba di' oyuyu (*Volledige vertaling van het Nieuwe Testament*, Proost, Turnhout, 787 blz. in-16°, 3.000 ex.).
- Okanda a nshi ya eke l'ononyi (*Onderrichtingen voor de grote feesten van het kerkelijk jaar*, PP. van Scheut, De Ryck, Brussel, 63 blz.).
- Amvoedi wa dieto wa lu Uganda (*De getuigen van het geloof van Uganda*, Tshumbe-Ste-Marie, 1937, 55 blz.).
- Titumbule Nsambi la nkembo (*Zangboek*, PP. van Scheut, Tshumbe, 1929, 26 blz. in-16°).

2. SCHOOLBOEKEN.

- Tsianza. Okanda a mbadya ana. Miaku wa ntundu (*Leesboek*, PP. van Scheut, Proost, Turnhout, z. d., 15 blz.).
- Kabundi. Okanda a mbadi'ana. Miaku w'ahende (*Leesboek*, PP. van Scheut, Proost, Turnhout, z. d., 21 blz.).
- Okanda wa mbadiya. Okanda wa ntatelo (*Leesboek*, PP. van Scheut, Proost, Turnhout, 1929, 81 blz.).
- Tshasa (*Leesboek*, Tshumbe-Ste-Marie, 1949, 19 blz.).
- Kianda ya mbadia. Okanda wa ntundu (*Leesboek*, Tongerlo, 1952, 34 blz., 30.000 ex.).
- Olui. Okondo w'akambo wakafunda M. C. VERSTEEG (*Lopende lektuur. Geschiedenissen die VERSTEEG vertelde*, Tshumbe-Ste-Marie, 1946, 85 blz., 10.000 ex.).
- Otetéla: Grammatika k'otundu la ekambelo (Sinte-Catharina druk., Brugge, 1953; I. voor onderwijzers: 10.000 ex.; II. voor leerlingen: 20.000 ex.).

- Okanda wa Akumi. Uma lu otai nkuma lu dikumu, kalasa ka 1 (*Rekenboek*. Van 1 tot tien, eerste jaar, Tshumbe-Ste-Marie, 1939, 48 blz., herdruk, 1952, 30.000 ex.).
- Okanda wa Akumi. Uma lu dikumi nkuma lu akumu ahende, kalasa ka 2 (*Rekenboek*. Van tien tot twintig, tweede jaar, Tshumbe-Ste-Marie, 1939, 46 blz.).
- Okanda wa Akumi. Uma lu akumi ahende nkuma lu lukama, kalasa 3 (*Rekenboek*. Van twintig tot honderd, derde jaar, Tshumbe-Ste-Marie, 1942, 94 blz.).
- Okanda wa Akumi. Uma lu lukama nkuma lu yinga, kalasa ka 4 (*Rekenboek*. Van honderd tot duizend, vierde jaar, Tshumbe-Ste-Marie, 1944, 54 blz.).
- Okanda wa akumi (*Rekenboek*, I graad, Tongerlo St-Norbertus, 22 blz., 20.000 ex.).
- Akumi (*Rekenboek*, II graad, ill., Van Inn, Lier, 74 blz., 10.000 ex.).
- Diewo dia nkete kanga dia Géographie (*Aardrijkskunde*, Proost, Turnhout, 1931, 63 blz.).
- Hygiène (voor I^{ste} Graad, Tshumbe-Ste-Marie, 1938, 28 blz.).
- Hygiène. Otetélà-Frans (Tshumbe-Ste-Marie, 1938, 55 blz., 8.000 ex.).
- Hygiène. Djungimindu la Yema (Tshumbe-Ste-Marie, 1947, 64 blz., 5.000 ex.).
- Hygiène : ononyi (jaar) III, IV, V (Polykopijen).
- Awui la elembe wa Mbula-Matadi (*Éducation civique*, Tshumbe-Ste-Marie, 1941, 39 blz.).
- Lushilambo (*Beleefdheid*, Tshumbe-Ste-Marie, 1940, 32 blz. ; Tweede uitgave, z. d., 32 blz. ; Derde uitgave, 1951, 84 blz., 3.000 ex.).
- Okanda wa asambidshi wele lu edja wa Atetélà (*Boekje voor de katechisten*, Polykopij, 32 blz.).
- Okanda wa ndakanya akambo wa okambelo wa nanda (*Handboekje voor katoenplanters*, Tshumbe-Ste-Marie, 1938, 31 blz.).
- Akambo wa psychologie la methologie (Polykopij).

3. ALGEMENE LITERATUUR.

Spreekwoorden: meer dan 1.000 met franse uitleg (Polykopij).

Fabels en legenden (Polykopij, 150 blz.).

4. TAALKUNDIGE WERKEN.

HAGENDORENS, J. (Mgr), Dictionnaire Français-Ōtetéla, suivi de quelques notions pratiques de la Grammaire Ōtetéla (Tshumbe-Ste-Marie, 1943, 396 blz., 19 × 13,5 cm).

—, Dictionnaire Ōtetéla-Français (Tshumbe-Ste-Marie).

—, Grammaire Ōtetéla (In handschrift).

5. TIJDSCHRIFT.

NKURUSE (Verschijnt maandelijks op 4 blz. in-f^o; Opsteller: Pater G. LEYS, met medewerking van de missionarissen en inlandse onderwijzers. Het blad geeft godsdienstige en opvoedende artikels, mededelingen, stukken uit de gesproken woordkunst van de Atetéla, enz.).

B. Methodist Mission of Central Congo (Wembo Nyama) ⁽¹⁾

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

Katekism (Luebo, 1917, achtereenvolgens herdrukt, 1929, 1934, 1938; 1942, 19 blz., 1.500 ex.; 1947; 1951, 18 blz., 3.000 ex.; 1953, 5.000 ex.).

(¹) De Missie werd te Wembo Nyama gesticht op 2 februari 1914 onder de benaming: *Methodist Episcopal Congo Mission*. De eerste werken werden gedrukt te Luebo bij de A. P. C. M. (Presbyterianen) tot de Methodisten hun eigen drukkerij hadden.

- BUSH (Mevr.), Katekism kandenda (*Katechismus voor kinderen*, Wembo Nyama, 1920, 49 blz.).
- STILZ, E. B., Gebedenboek (Wembo Nyama, 1939, 64 blz., 2.400 ex.; 2^e uitgave, Wembo Nyama, 1951, 3.500 ex.).
- , Aui wa Mbuho (*Memory verses*, Wembo Nyama, 1939, 41 blz., 1.000 ex.; 2^e uitgave, 1941, 2.000 ex.; 3^e uitgave, 40 blz.; 4^e uitgave, Wembo Nyama, 1951, 36 blz., 1.500 ex.).
- Voorname figuren uit de Bijbel (Wembo Nyama, 1924, 124 blz.).
- ETTA LEE W. SCHAEDEL (Mevr.), Akambu wa Akunga wa lu daku di' Edjedja (*Old Testament Stories*, 2^e uitgave, 1947, 62 blz., 3.000 ex.; 3^e uitgave, Wembo Nyama, 1954, 2.225 ex.).
- STILZ, E. B., Prophetic Religion by HYATT (*Profeten van Amos tot Isaias*, Leo Press, 1954).
- Mukanda wa tshitshe wa Uwandji Yesu (*Enige lessen over O. H. Jezus*, Drukk. B. M. S., Yakusu, 1933, 32 blz.).
- MUMPOWER, Dr, Evangelie van Mattheus (Wembo Nyama, 1919).
- STILZ, E. B., Lukumu l'Ololo lakafundi Mateu (*Herwerking van het Evangelie volgens Mattheus*, Wembo Nyama, 1925, 69 blz.).
- ANKER, De Handelingen der Apostelen (Wembo Nyama, 1920).
- , Lukumu l'Ololo lakafundi Yoani (*Het Sint Jans Evangelie*, Wembo Nyama, 1925, 66 blz.).
- , De tweede brief aan Timotheus, Jacobus en de tweede brief van Petrus (Wembo Nyama, 1929, 33 blz., 2.000 ex.).
- STILZ, E. B., Lukumu l'Ololo kalafundi Luka (*Het Evangelie volgens Lucas*, Wembo Nyama, 1934, 104 blz.).

- , Mukanda wakafundela Paulu asi Romo (*De Romeiner brief*, Wembo Nyama, 1934, 40 blz.).
- , Okondo wa Paulu la mikanda andi (*Life and letters of Paul*, door CARTER THOMAS, Wembo Nyama, 1943, 61 blz., 1.200 ex.).
- STILZ, E. B., en medewerkers, Daku di 'uyuyu dia Uwandji asu ushimbedi asu Yesu Kristu (*Het Nieuwe Testament*, American Bible Society, New-York, 1938, 679 blz., 10.000 ex.).
- Okondo wa Yesu van Laubach Frank C. (Wembo Nyama, 1948, 17 blz.).
- DOROTHY REES, Mej., Parabels van Jezus (Wembo Nyama, 1935).
- PARHAM, Mej., Teachings of Jesus door BANSOMB (Wembo Nyama, 1940, 97 blz., 500 ex.).
- BUSH, MUDIMBI, Oxidi akambu w'uyuyu lu mukanda a Nzambi (*Vertaling uit het Tshiluba van Alesona wa mukanda a Nzambi*, door Dr MORRISON, A. P. C. M., Luebo, 1919, 39 blz.).
- STILZ, E. B., Kristu ka lu Dikuna (*Christ of Mounthy*, door E. Stanley JONES, Wembo Nyama, 1944).
- , Church of our Fathers, door BAINTON (Leo Press, 1954).
- , The Christ of the Indian Road, door E. Stanley JONES (Wembo Nyama, 1954).
- , Wulu w' Uwandji (*The Manhood of the Master*, door Harry Emerson FOSDICK, Wembo Nyama, 1939, 200 blz., 1.500 ex. ; 2^e uitgave, 1954).
- , Lulimi la dja (*The tongue of fire*, door ARTHUR, Cokesbury Press, 1942, 57 blz., 1.200 ex.).
- God speaks (Wembo Nyama, 1942, 2.000 ex.).
- EDITH MARTIN (Mej.), Biuku ya Dombelo dia khumbu (*Daily Devotions*, Wembo Nyama, 1953, 28 blz., 1.000 ex.).

- Lolonga l'akenda wa lu Kristu (*Lessons for young Christians*, Wembo Nyama, 1953, 32 blz., 2.000 ex.).
- Alaka wa Nzambi wambufundama lu Daku di' Edjedja udu di' Uyuyu (*Promises*, Wembo Nyama, 1953, 10 blz., 1.000 ex.).
- JOHN WESLEY SHUNGY, Concordance for Otetélé N. T., (Wembo Nyama, 1954, 300 blz., 525 ex.).
- Mukanda w' Esambu (*14 kerkelijke zangen*, A. P. C. M., Luebo, 1914, 14 blz.).
- BUSH (Mevr.), Zangboek (A. P. C. M., Luebo, 1916, 28 blz.).
- MUMPOWER (Dr), Mukanda w' Esambu (*30 kerkelijke zangen*, A. P. C. M., Luebo, 1917).
- Zangboek (87 zangen en 14 blz. Psalmen, Wembo Nyama, 1922).
- Zangboek (126 zangen, Wembo Nyama, 1929, 3.500 ex.).
- Zangboek (bijvoegsel : 22 zangen, Wembo Nyama, 1936).
- Buku di 'Esambu (*202 kerkelijke zangen*, Wembo Nyama, 1940, 2.500 ex.).
- Zangboek voorzien van de muziek (Wembo Nyama, 1943).

2. SCHOOLBOEKEN.

- Mukanda wa ntundu (*Eerste leesboek*, A. P. C. M., Luebo, 1914, 17 blz. ; 2^e uitgave, Wembo Nyama, 1921, 28 blz. ; 3^e uitgave, 1922, 40 blz. ; 4^e uitgave, 1924, 36 blz. ; 5^e uitgave, 1928, 78 blz. ; 6^e uitgave, 1933, 78 blz.).
- Mukanda wa hendi (*Tweede leesboek*, Wembo Nyama, 1921, 24 blz. ; 2^e uitgave, Wembo Nyama, 1923, 37 blz. ; 3^e uitgave, 1926, 38 blz. ; 4^e uitgave, 1930, 78 blz.).
- Mukanda wa satu (*Derde leesboek*, Wembo Nyama, 1932, 100 blz., 3.500 ex.).

- MARTIN, EDITH (Mej.), *African Life Reader*, by Rachel Anne FULLER (Wembo Nyama, 1940, 2.500 ex. ; 2^e uitgave, 64 blz., 5.000 ex. ; 3^e uitgave, 76 blz., 6.000 ex.).
- , *Buku dia hendi (Tweede leesboek van de African Life reeks*, Wembo Nyama, 1942, 128 blz., 2.600 ex. ; 2^e uitgave, 1950, 128 blz.).
- , *Buku dia satu (Derde leesboek van de African Life reeks*, Wembo Nyama, 1940, 77 blz., 2.500 ex. ; 2e uitgave, Leco, 1950, 77 blz.).
- Eerste beginselen van Frans* (Wembo Nyama, 1923, 30 blz.).
- DEGOSSERIE, HUBERT, Frans onderricht (Wembo Nyama, 94 blz., 2.000 ex. ; 2e uitgave, voorzien van een vocabularium van 3.600 Franse-Ōtetéla-woorden, Wembo Nyama, 1942, 221 blz., 1.600 ex.).
- ANKER, Aardrijkskunde (Wembo Nyama, 1927, 21 blz.).
- BARDEN, JOHN G., Hygiène (Wembo Nyama, 1937, 133 blz.).

3. ALGEMENE LITERATUUR

- SCHAEDEL (Mevr.), Ōtetéla-fabels (Wembo Nyama, 1919, 62 blz. ; 2e vermeerderde uitgave, Wembo Nyama, 1927, 102 blz. ; 3e vermeerderde uitgave, Wembo Nyama, 1938, 117 blz., 2.600 ex.).
- STILZ, E. B. (Mevr.), *Eshimu la Akambu akina (Fabels*, 1927).
- STILZ, E. B., *Buku di 'Eshimu (Fabels*, 1936, 2.500 ex. ; 2e uit., Wembo Nyama, 1952, 77 blz., 1.500 ex.).
- , *Lokendo la Kristian (Pilgrim's Progress door John BUNYAN*, Wembo Nyama, 1928, 131 blz. ; 2e herziene uitgave, 1941, 123 blz., 1.500 ex. ; 3e uitgave, 1951, Leco, 97 blz., 5.000 ex.).

Buku di' Ekitela (*Biografie van zeventien personen van verschillende naties*, Wembo Nyama, 1938, 96 blz. ; 2e herziene uitgave, 1953, 69 blz., 2.000 ex.).

4. TAALKUNDIGE WERKEN.

Ɔtetéla-grammatica (Wembo Nyama, 1924, 55 blz.).

Ɔtetéla-Engels woordenboek (3.500 woorden, Wembo Nyama, 1925).

BARDEN, JOHN G., Ɔtetéla vocabularium (Wembo Nyama, 1931, 50 blz.).

STILZ, E. B., French-Ɔtetéla Dictionary (Wembo Nyama, 1951, 220 blz., 3.000 ex.).

5. TIJDSCHRIFTEN.

DIKENDJI DIA MISSION (MESSAGER DE LA M. M. C. M. Gesticht in 1923. Verscheen maandelijks tot juli 1924 op 8 blz. Sindsdien verschijnt het viermaal in het jaar op 32 blz. met een oplage van 1.500 exemplaren. Het tijdschrift bevat godsdientige artikels en nieuws ; de opsteller is Rev. E. B. STILZ.

JOURNAL OF THE ANNUAL MEETINGS OF THE MISSION (Verschijnt jaarlijks sinds 1933 op 50 tot 60 blz. met een oplage van 160 exemplaren).

ADULT SUNDAY SCHOOL LESSONS (Verschijnt sinds 1940 viermaal in het jaar op 32 blz. met 1.500 exemplaren als oplage ; de opsteller is Mevr. E. B. STILZ).

PRIMARY SUNDAY SCHOOL LESSONS (Verschijnt viermaal in het jaar op 32 blz. met een oplage van 900 exemplaren ; de opsteller is Mej. Edith MARTIN).

THE MISSIONARY SOCIETY LESSONS (Wordt jaarlijks gedrukt op 32 blz. met een oplage van 400 ex.).

KALENDERS MET H. SCHRIFT-REFERENTIES VOOR DAGELIJKSE LEKTUUR (In 1952 werden 1.500 ex. verspreid).

C. North Sankuru Mission (Plymouth Brethern), Kole.

1. GODSDIENSTIGE WERKEN.

- Katechismus (Wembo Nyama, 1939, 31 blz., 1.000 ex.).
 Buku di' Esambu (*Gebedenboek in het Okela-dialect*, Loto, 500 ex.).
 Buku di' Esambu (*Gebedenboek in het Ctetélá*, 2e uitgave, Loto, 2.000 ex.).
 Aui wa Mbuho (*Memory Verses*, Loto, 1.500 ex.).
 Vertaling van de Genesis (Loto, 500 ex.).
 Zangboek (Wembo Nyama, 1939).
 Jaarkalender met bijbelteksten voor dagelijkse lektuur (6e uitgave, 2.000 ex.).

2. SCHOOLBOEKEN.

- Buku di' Etatelu (*Eerste leesboekje*, 4e uitgave, Loto, 5.500 ex.).
 Vocabulaire Français-Ctetélá (Loto, 500 ex.).

INHOUDSTAFEL

Sommaire français	3
Woord vooraf	5
Inleiding. Het Lonkundó-Lómǒngó	8
Lijst der onderzochte tijdschriften	26
I. Bibliografie over de Nkundó-Móngo en hun taal	29
II. Werken in het Lonkundó-Lómǒngó geschreven	63
Mongo-kaart	<i>in fine</i>
